NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
APR 19 1968

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

SATURDAY, JANUARY 27, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

3. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 27. JANVĀRIS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121.
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill.; 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Ievaditas Kanadas latviešu kultūras dienas

LATVIEŠU PRESES BIEDRIBAS KANADAS KOPAS RIKOTAIS RAKSTNIEKU CĒLIENS TORONTO

LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku cēliens 21. janvārī Latviešu namā Toronto, kur ieradās ap 170 klausītāju, bija pirmais sarikojumu virknē, kuri šogad paredzēti Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros. To atklāja un reizē ar to kultūras dienas ievadīja LNAK kultūras nozares vadītāja Ingrida Viksna, temat izvēloties Jāņa Grīna atzinumu, ka diletantiskais nav latvisks un latviskais nav diletantisks. Šis sarīkojums iezīmē Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres svinību gadu, tādēļ šie Jāņa Grīna vārdi atkārtojami par ceļa zīmi visiem mūsu gara centieniem. Mēs cīnāmies ar redzamu un neredzamu ienaidnieku, tādēļ gara ieročiem jābūt jo sevišķi asiem. Redzamais ienaidnieks mums visiem zināms, bet neredzamais — laiks, jo mēs cīnāmies aizgūta laika robežās, svešumā pamazām iznīkstot kā tautas kopība. To satur gara spēks un jaunā paaudze, tādēļ jādara iespējamais tās paturēšanai, cīnoties pret pagurumu, tukšiem vārdiem, skaļiem saukļiem un lētām asarām. „Lai kultūras dienu zīmē esam nomodā par dzīvo garu, ne tik daudz pieminot asinis un upuņus, bet rādot darbus, necenšoties pēc kvantitātes, bet gan pēc kvalitātes. Netērēsim skaļus saukļus, bet ieklausīsimies klusuma balsī, lai sadzirdētu viļņu šļakstas Baltijas jūras krastā!" atklāšanas uzrunu pabeidza Ingrida Viksna.

LNAK valdes pr-dis J. Niedra uzrunā norādīja, ka rakstītajam vārdam ir liela nozīme visu tautu dzīvē un attieksmēs. Arī Latvijas brīvību neizcīnīja tikai kaŗavīri ar zobenu vien, bet palīgā nāca gara bruņinieki. Vēl vairāk rakstītā vārda nozīme vairojusies tagad. Ierobežotie līdzekļi un dzīves apstākļi tomēr kavē iespējas rakstīto vārdu pietiekami likt lietā, jo rakstnieki spiesti pelnīt iztiku ar svešu un nepiemērotu darbu. Tādēļ varam jo sevišķi priecāties, ka rakstnieki palikuši uzticīgi aicinājumam un ka vecajiem pievienojusies spēcīga un talantīga jauno rakstītāju grupa. Uzrunas nobeigumā J. Niedra rakstnieku saimi, preses darbiniekus un klausītājus simboliski sveica visu Kanadas latviešu vārdā, kas šogad pulcēsies sarīkojumos Latvijas dibināšanas 50. gada kultūras dienu zīmē.

LPB Kanadas kopas pr-ce Biruta Senkēviča pieminēja aizvadītajā gadā zaudētos rakstnieku un preses saimes piederīgos — dzejnieci Karolu Dāli, redaktorus Kārli Zvirgzdiņu, Eduardu Pranku, Feliksu Krusu, rakstniekus Edvīnu Medni, Irmu Braču, redaktoru un dzejnieku Ēriku Raisteru, Kanadas kopas biedrus Malvīni Baldumu-Kroni un Aleksandru Batņu, kā arī kopas biedru piederīgos, kas tāpat nodevušies rakstīšanai, profesoru Pēteri Ķikauku un Pēteri Vitoliņu, kas veļu valstī aizgājis īsi pirms šīs pulcēšanās reizes. Piecēlušamies klausītājiem godinot viņu piemiņu, Aina Zemdega uz klavierēm intonēja piemērotu mūziku.

Rakstnieku cēliena pirmo daļu vadīja Biruta Senkēviča, ievadvārdos uzsverot, ka preses ļaudīm un rakstniekiem jāizraisa degsme, it sevišķi jaunatnē, jo tikai tā tauta pastāvēs, kas cienā tur dzimteni un tradīcijas, apzinoties, ka mūžīgais spēks ir pašas valoda.

Pirmā klausītāju priekšā stājās cēliena gados jaunākā dalībniece — tikai 16 gadu vecā Dina Rauna no Kalamazū, rakstnieka Aivara Ruņģa meita Sniedze, kuŗas darbi jau bijuši publicēti jaunatnes žurnālā „Mēs" un laikrakstā „Latvija Amerikā" Viņa no „Mēs" slejām pazīstama arī kā teicama ilustrātore, ļoti labus panākumus guvusi arī teātŗa spēlē. Dinas Raunas nolasītā „Pasaka 1969", kuŗu drīzumā publicēsim mūsu laikrakstā, izpelnījās nedalītu atsaucību; ne tikai nolasītais darbs vien, bet vispār pats priekšnesums.

Mūsu rakstniecības seniore Angelika Gailīte nolasīja fragmentu no aizsākta kultūrvēsturiska romāna, tad kārta atkal bija cieminam — Valdim Krāslavietim no Čikagas, kas sniedza 4 dzejoļus. Viņu vienmēr patīkami klausīties, ne tikai tādēļ, ka darbus nenolasa, teicot tos no galvas, bet jo vairāk tādēļ, ka dzejnieks neeksperimentē ar vairāk vai mazāk sakarīgu vārdu virknēšanu, katrā dzejolī paužot skaidru domu, katram saprotamu. Arī priekšnesums labs un izteiksmīgs. Viņa pēdējais dzejolis „Pārdomas kādā salidojumā" bija spēcīgs, atgādināja mūsu trimdas sabiedrībai dažas mazpatīkamas patiesības, bet, liekas, mazliet par daudz slējās uz „modē nākušās" samierināšanās pusi.

Kad Tālivaldis Ķikauka no Burlingtonas bija nolasījis izteikti modernās dzejas fragmentu no garākas poēmas „Zēns un pūķis", kas iznāks Imantas ap-

(Nobeigums 3. lpp.)

Pēdējais Latvijas valsts prezidents Kārlis Ulmanis 1940. gada 28. janvārī ierodas Draudzīgā aicinājuma piecu gadu atceres svinīgajā aktē Nacionālajā operā Rīgā.

Izvairisies no gaŗām runām

LATVIJAS DIBINĀSANAS 50 GADU SARĪKOJUMU RĪCIBAS KOMITEJAS SĒDE TORONTO

Praktiska un mērķtiecīga bija Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas rīcības komitejas sēde, kuŗu 16. janvārī Latviešu namā Toronto vadīja komitejas pr-dis J. Niedra. Plašākas pārrunas izraisīja sarīkojumu virknes centrālais valstssvētku akts, kuŗu 17. novembrī rīkos Maseja hallē. Lai cittautu viesiem nebūtu jāklausās gaŗās un nesaprotamās runās, tāpat pārējiem akta dalībniekiem daudzajos apsveikumos, komiteja vienojās oficiālo daļu saīsināt iespēju robežās, galveno vērību veltījot labu un iespaidīgu koncerta organizēšanai. Komponists un diriģents A. Purvs ieteica no visiem Toronto un apkārtnes koŗiem izveidot iespējami plašu kopkori, pieaicināt profesionālu vai pusprofesionālu orķestri, kā arī dažus labākos solistus. Tādā gadījumā koncertam varētu iestudēt kādu plašāku mūzikas darbu, piemēram, A. Jurjāna kantāti „Tēvijai" vai citu. Šo ierosinājumu atzina par teicamu un uzdeva A. Purvam sazināties ar koŗiem un kārtot citus organizēšanas darbus.

Svinīgajā aktā par runātājiem aicinās Kanadas federālās un provinces valdības, kā arī pilsētas pašvaldības pārstāvjus. Runa latviešu valodā vēlama iespējami konspektīva.

Pārrunājot pārējo programmu, Z. Miezītis ierosināja rīkot īpašu etnografisko vakaru, to apvienojot ar gadskārtējo LNAK valstssvētku pieņemšanu. Tajā varētu ietilpināt tautas dejas un līdzīgus augstas kvalitātes priekšnesumus. Vakars būtu rīkojams iespējami labās telpās, eventuāli kādā viesnīcā, kuŗā pēc priekšnesumu daļas varētu notikt LNAK pieņemšana. Rīcības komiteja uzdeva Z. Miezītim apzināt iespējas un izstrādāt konkrētu priekšlikumu apspriešanai kādā no nākošajām sēdēm.

Pārrunājot ierosinājumu par Ontario mākslas galerijas un mūzeja telpu izmantošanu iespaidīgām izstādēm, Latviešu mākslinieku vienības Latvis pr-dis J. Zuntaks izteicās, ka galerijas prasības un noteikumi grūti saskaņojami ar mūsu iecerēm, tādēļ mākslas izstāde būtu rīkojama Latviešu namā DV teātŗa Kanadā vadītāja Ina Purva savukārt noskaidrojusi, ka Ontario mūzejā dailamatniecības un etnografisko izstādi varētu rīkot vienā no mūzeja priekštelpām vai arī t.s. tekstiliju nodaļā. Pēdējā gadījumā mūzeja vadība tomēr patur neierobežotas tiesības uz eksponātu izvēli un izstādes iekārtošanu. Pret to izteicās vairāki komitejas locekļi, un tā radās doma par telpu nomāšanu kādā no Kanadas nacionālās izstādes laukuma ēkām. Tur varētu iekārtot plašāku lietiskās mākslas un etnogrāfijas, kā arī filatelijas, grāmatu un citas izstādes. Telpu sagādes un izstāžu iekārtošanas iespējas uzdeva noskaidrot Intai Purvai un Latviešu dailamatnieku savienības Kanadā pr-dim A. Gugānam. Mākslas izstādes organizēšanu lūdza kārtot J. Zuntaku.

Sēdē pārrunāja arī informācijas darba kārtošanu, kuŗu aicinās uzņemties Latviešu nacionālo jaunatnes apvienību Kanadā, konkrēti minot V. Epneri un A. Zaķi. No komitejas locekļiem informācijas jautājumu kārtošanā ieteica pieaicināt E. Krūku.

Rīcības komitejas sēdē piedalījās priekšsēdis J. Niedra, viņa vietnieks R. Roze, S. Leimanis, J. Grebže, Ina Purva un P. Mukts, kā arī speciāliem uzdevumiem pieaicinātie — komponists A. Purvs, mākslinieks J. Zuntaks, rotkalis A. Gugāns un TLB tautas deju kopas Diždancis vadītājs Z. Miezītis.

R. N.

Kurp stūrēs Pentagona jaunais kapteinis?

„Ko prezidents grib, to viņš vienmēr panāk un tas nemaz nevar būt citādi," tā izteicās Klarka Klifforda tuvs draugs, uzzinājis par viņa iecelšanu ASV aizsardzības ministra amatā. Neviens Vašingtonā nebija noslēpums, ka 61 gadu vecais Klifords vēl nesen bija kategoriski noraidījis kādu prezidenta Džonsona uzticības vīru, kad tas mēģināja „iztaustīt", cik viņš būtu piejams minētajam amatam. Klifordam, taisnību sakot, nebija arī īstas vēlēšanās uzņemties ārkārtīgi sarežģīto un bezgala atbildīgo Pentagona mechanisma virsuzraudzību: tā dotu viņam tikai 35.000 dol. gadā, bet viņš kā slavens un lielisks advokāts Vašingtonā pelnīja trīsreiz vairāk.

Tādēļ Vašingtonā neviens neticēja, arī pats Klifords ne, ka prezidentam izdosies viņu pierunāt. Pēc iecelšanas paziņojuma publicēšanas Klifords sarunā ar kādu reportieri izteicās: „Jūs jautājat, kādēļ es grozīju savu prātu? Nu, es pats to nezinu. Iepriekš mani gan bridināja, ka prezidentam esot paomā kaut kādi plāni attieksmē uz mani, biju arī informēts, ka Maknamara ieteicis Džonsonam par pēcteci savā amatā vairākus vīrus, to vidū arī mani. Varu teikt vienīgi tik daudz, ka tad, kad prezidents bija ataicinājis mani piesevis un pateicis, ka tagad pienācis laiks, kad kādam jāpalīdz viņam nest smago nastu, es vairs nespēju ilgāk pretoties..."

Kādu virzienu Klarks Klifords ieturēs Vietnamas kaŗā un, pār visām lietām, kāda būs viņa nostāja nukleārās bruņošanās laukā? Uz šiem abiem svarīgajiem jautājumiem atbildēs, protams, tikai nākotne, bet nozīmīgs ir apstāklis, ka amerikāņu augstākā militārā vadība jūtas ļoti apmierināta ar savu jauniecelto priekšnieku. Ar prezidenta izvēli tāpat gaužām apmierināts ir arī senāta kaŗa komisijas priekšsēdis Rasels, kuŗš pēdējā laikā atkārtoti brīdinājis amerikāņu sabiedrību no briesmām, kas tai draudēs, ja Pad. savienība apdzīs ASV kodolieroču ražošanā. Rasels bez tam iestājās par Vietnamas kaŗa novešanu līdz uzvaras vainagojumam. Amerikāņu komentātori arī apgalvo, ka t.s. „kaŗa vanagi" jūsmojot par jauno aizsardzības ministru, turpretim „miera baloži" jūtoties skumdināti.

Vērtējot Klifforda kvalifikāciju aizsardzības ministra amatam, amerikāņu prese aizrāda, ka šai ziņā viņš var ar pilnām tiesībām jau uzrādīt iespaidīgu veikumu, jo visi trīs pēdējie ASV prezidenti lielākā vai mazākā mērā izmantojuši viņa aukstā analizētāja spējas: Trumenam viņš palīdzējis pabeigt pirms tam pajukušo ASV bruņoto spēku apvienošanu, Eizenhauera uzdevumā viņš pētījis visas aizsardzības problēmas un nācis ar ļoti nodegīgiem ierosinājumiem, bet Kenedija laikā, paklausot tā lūgumam, vadījis izmeklēšanu par bē-

(Nobeigums 8 lpp.)

RAKSTNIEKU CĒLIENA DALĪBNIEKI TORONTO

Priekšā no kreisās — Angelika Gailīte, Ingrīda Viksna, Zane Zemdega, Biruta Senkēviča un Tonija Krūka; otrā rindā — Dina Rauna, Indra Gubiņa, Velta Toma, Valdis Krāslavietis un Aina Zemdega; aizmugurē — Arnolds Rasa, Aivars Ruņģis, Tālivaldis Ķikauka, Modris Lorbergs un Oļģerts Cakars.

Foto: JAK

Jānis Niedra

Draudzīgais aicinājums

Brīvās Latvijas pēdējā valsts prezidenta K. Ulmaņa Draudzīgais aicinājums neaizmirst savu pirmo skolu un neļaut aizsērēt mūsu kultūras dzidrajiem avotiem pirmo reizi atskanēja pirms 33 gadiem. Šī aicinājuma ietekmē pirmajos 3 gados tieši vai ar Kultūras fonda starpniecību Latvijas skolas saņēma gandrīz pusotra miljona grāmatu, pusmiljona latu naudā, pusotra tūkstoša gleznu un milzīgu daudzumu citu vērtību. Kopš tā laika Draudzīgā aicinājuma atbalss nav apklususi ne miera, ne kaŗa laikā. Tā arī vēl tagad atbalsojas visur, kur brīvie latvieši mīt. Savu jēgu un nozīmi Draudzīgais aicinājums nav zaudējis nekad un, šķiet, nezaudēs tik ilgi, kamēr latvieši par savas kultūras kopšanu un veidošanu nebeigs rūpēties.

Tāpat kā kādreiz brīvajā dzimtenē, arī šeit Kanadā, mēs katru gadu savas kultūras dienas sākam Draudzīgā aicinājuma zīmē. Tāpat kā brīvajā dzimtenē, tās kalpo latviskās kultūras daudzināšanai, spodrināšanai un padziļināšanai. Tādēļ mums visiem ir pienākums tām veltīt lielu un nopietnu vērību. Šogad, kad atzīmējam Latvijas dibināšanas 50. gadskārtu, Draudzīgais aicinājums un kultūras dienas ierindojas sevišķi izcilā vietā.

Tiesa, tagad mēs, varbūt, nevaram ar piemērotām veltēm atcerēties savu pirmo skolu, savas dzimtās puses kultūras iestādījumus. Mēs tomēr joprojām varam tikpat sekmīgi kalpot tam pašam mērķim, atsaucoties trimdas latvisko pasākumu atbalstīšanā. Un šim atbalstam pašreizējos apstākļos pat vēl dziļāka jēga, tālejošāka nozīme un spiedošāka vajadzība nekā bija kādreiz dzimtenē.

Ļoti bieži lielas lietas veicamas pavisam vienkāršā, nekomplicētā veidā, un katrs, arī vismazākais no mums, samērā viegli var kļūt par lielu panākumu līdzdalībnieku.

Katru gadu ap šo laiku LNAK organizē ziedojumu vākšanas akciju Kultūras fondam, latviešu skoldām, jaunatnei, kopdarbībai un Latvijas brīvības darbam. Šogad, sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri šī akcija iecerēta daudz plašāka. Tas, liekas, visiem labi saprotams, jo bez līdzekļiem mēs nevaram paveikt nekā.

Driz Kanadas latviešu mājas un pasākumus sasniegs LNAK lūgums savu iespēju robežās un Draudzīgā aicinājuma garā ziedot mūsu kopības mērķiem. Gribas nešaubīgi ticēt, ka šis lūgums atradīs dzirdīgas ausis un atsaucīgas sirdis visur.

Svešumā dzīvojot, visa latviskā kopšana un uzturēšana atkarīga tikai no mums pašiem. Ja mēs rūpi neturēsim, to neturēs neviens cits, un latviskais pazudīs bez miņas. Bet mēs to nevēlamies un nevaram atļauties, jo esam maza tauta. Sevišķi vēl tādēļ, ka okupētajā dzimtenē latviskais tiek nepārtraukti drupināts un jaukts ar svešo.

Ja kādreiz, cilājot politiskas problēmas, mūsu domas un ieskati dalās, tad kultūras saglabāšanas un Latvijas brīvības jautājumos gan mums nedrīkstētu būt domstarpību. Šai darba laukā mums visiem vieta un vienādi pienākumi. No tiem glēvi bēgt var tikai tas, kas savu latviskās piederības apziņu sen pārdevis par svešās zemes lēcu virumu.

Turoties katram atsevišķi, mēs tiksim kā vieglas skaidiņas mētāti pasaules bangās un beigās, tāpat kā daudzu citu neorganizētu un nevadītu emigrāciju piederīgie, piestāsimies kādā tālā necilā un aizmirstā krastmalā. Turoties kopā, mēs radīsim apbrīnojamu spēku, kas nekad neļaus mums pazust kā savas tautas piederīgajiem, kas neļaus šūpuļos mantotajām, paša Dieva piešķirtajām latviskajām veltēm sarūsēt svešu zemju lielceļu putekļos. Tam vēsturē piemēru daudz, un viens no tiem ir Draudzīgais aicinājums.

Draudzīgā aicinājuma zīmē un garā paliksim uzticīgi savu latvisko kultūras vērtību sargi, būsim atsaucīgi un apzinīgi to spodrinātāji un vairotāji.

Lielas lietas ļoti bieži veicamas pavisam vienkāršā veidā, ja tikai labas gribas un kopības apziņas netrūkst. Un tās taču mums netrūkst!

Skats uz valdības ložu Nacionālajā operā Draudzīgā aicinājuma piecu gadu atceres svinībās 1940. gada 28. janvārī.

Par dzīvā vārda un grāmatas brīnišķo spēku

Atcerēdamies mūsu pēdējā valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa 1935. gada 28. janvāra Draudzīgo aicinājumu, mēs arī trimdā esam pasākuši šai dienā rīkot grāmatu skates, priekšlasījumus par grāmatu nozīmību un dažādus citus kultūras sarīkojumus. Iepriekšējos gados rīkotas pat kultūras nedēļas. Arī šogad mēs, kur vien varēsim, sanāksim kopā, lai domās kavētos pie grāmatām, sevišķi mūsu pašu — latviešu grāmatām.

Tiesa, arī trimdā — Kanadā, ASV, Eiropā, Austrālijā — ik dienas mums pieejamas grāmatas, pat bibliotēkas. Vajadzīga tikai laba griba tās lasīt. Bet, diemžēl, trimdas dzīvītē mēs bieži sirgstam ar kūtrību, un mūsu dvēseles apsūbē ar vienaldzību. Bet vienaldzība ir ļauna slimība, kas bīstamāka par visām citām, jo sakropļo un pamazām nokauj dvēseli. Tādēļ par savu dvēseli ikvienam jābūt vēl modrākam nekā par savu ķermeni. Krietna, laba grāmata ir viens no teicamākajiem līdzekļiem dvēseles uzturēšanai modrībā un labā veselībā.

Kārlis Ulmanis, nākdams klajā ar savu draudzīgo aicinājumu, bija pareizi izpratis un novērtējis grāmatas svētīgo ietekmi tautas gara dzīvē. Kā saulīte pie debesīm ir spēka un enerģijas avots visai dzīvai radībai, tikpat liela un brīnišķīga ir dzīvā vārda un grāmatas vara pār cilvēka dvēseli. Senatnes lielo filozofu un dzejnieku domas gadu tūkstošiem saglabājušās tikai tādēļ, ka reiz ierakstītas pergamentu ruļļos, un vēlāk, technikai progresējot, iespiestas grāmatās. Grāmatās slēpjas brīnišķs spēks, kas dziedina dvēseles, izšķir un vada kā atsevišķa individa, tā tautu likteni — lemj viņu bojā eju vai tālāku plauksmi.

Mūsu grāmatās ieslēgta latviešu tautas dvēsele, un kamēr vien diendienā mielosimies pie savām grāmatām kā pie dienišķas maizītes, tikmēr Dievs pasargās mūsu tautu no iznīcības. Grāmatas glabā sevī tautas gadu tūkstošos sakrāto gara gaismu un ir rada dievbai — pretvara visiem tumšajiem spēkiem, kas censas mūs salauzt un iznīcināt.

Grāmatas iespiestais vārds ir cilvēka garīgās un fiziskās enerģijas un kustības raisītājs un vadītājs. Bet kā mēdz būt cēli, mīļi, maigi un daiļi vārdi, kas liek atplaukt dvēselei, pieaugt skaistumā un nozīmībā, — tāpat ir arī vārdi, kas dzeļ, plēš dziļas vātis dvēselē, sakropļo garīgi un fiziski. Tā arī grāmatas šķirojam labās un kaitīgās. Labās, kuru svētīgās domas skan kā augšāmcelšanās zvani un kaitīgās grāmatas, no kuru lappusēm uz mums runā rupjība un netiklība, kas apšļāc dvēseli kā ar grūti nomazgājamu purva rāvu. No sacītā izriet, ka tiklab vārdu izvēlē, kā grāmatu iegādē jābūt uzmanīgiem. Klusās vakara stundās, pēc grūtā dienas darba, varam atvērt labas grāmatas lapas un ļaut, lai dzīvinātāji vārdi iededzina sirdīs to svētīgo uguni, kas apklusina šaubas un nemieru, kas stiprina pagurušo dvēseli. Tāpat mūsu tautas dziesmas, teikas un pasakas, un mūsu dzejnieku daiļdarbi spēj atvieglināt smago trimdas nastu un iedegt spēka liesmu cīņai par tēvzemes brīvības atgūšanu, par latvju tautas taisnīgu tiesu un daļu. Tādēļ labai grāmatai pelnīti piešķirta izcila nozīmība cilvēka dzīvē.

Laba grāmata ir kā veseris, kas kaldina dvēseli, dara to ne vien spodru, bet arī izturīgu. Ja dzīvē sastopam diezgan daudz neizturīgu un nelaimīgu cilvēku ar sakropļotām dvēselēm, kas savu dzīvi velk kā smagu akmeni, nepazīst daiļā vārda spārnoto vieglumu, — tad zinām, ka laba un cēla grāmata nav stāvējusi šo cilvēku kūmās. Šo cilvēku dvēsele nepazīst gaiši harmonisko ritumu, kas dzīvi dara daiļu un izgaisina smagumu Dzīvā vārda un labas grāmatas spēks ir varens. Tas atjauno spējas stāties pret dzīves likstām un gūt jaunus panākumus. Mūsu senči nebūtu izturējuši 700 gadu ilgo nebrīvību un smagās klaušas, ja viņu dvēseles diendienā nesildītu tautas dziesmas. Šo dziesmu stiprinātiem, viņiem radās spars ar grūtumiem tikt galā. Ar stipru gribu un klusu varonību viņi grūtumus pārvarēja.

Ja tagad, trimdā, mums reizēm liekas, it kā mums vairs nebūtu šis stiprās gribas, ja sākam šaubīties par savas taisnīgās cīņas gala iznākumu, tad tas tikai rāda, ka esam sākuši novērsties no tā spēka avota, kas tik bagātīgi izstaro no Latvju dainām un citām mūsu tautas gara mantām. Ierocis, ja to vairs necilā, ātri aprūs. Tāpat ar laiku aprūs arī cilvēka dvēseles bruņas, sirdsapziņo, ja to neuzspodrina atkal un atkal no jauna. Laikrakstu un mēnešrakstu slejās bieži lasām, ka daudzas Eiropas tautas, kuŗu liktenis un dzīves apstākļi daudzkārt labāki nekā mūsējie, runā par morālu apbruņošanos. Skaidrs, ka šāda morāla apbruņošanās vēl vairāk vajadzīga mums — trimdā izkaisītajai latviešu tautas kopai. Bez stipras ticības savai taisnīgajai lietai, bez stingra morāla un droša idejiskā pamata dzīvē — varam aiziet bojā, nekā neuzvarējuši. Vis vairāk drošais idejiskais pamats nepieciešams tagad, kad zem kājām sveša zeme, apkārt sveši un bieži vien naidīgi ļaudis. Tie, kas sāk šaubīties, kam nav vairs stipras dzīvinātājas ticības, lai biežāk noliecas pie mūsu tautas gara mantu avotiem. Tie nomierinās un uzmundrinās, palīdzēs pārvarēt vājuma brīžus, bēdas un grūtības, izgaismos dvēseli un cēlinās sirdi.

Dižens ir grāmatu lappusēs atrodamais spēks, bagāts un laimīgs kļūs, kas šo spēku ieguvis par savu sabiedroto. Labie vārdi ir tie, kas uzpūš liesmās mūsu izdzisušo dvēseles pavardu. Skaisti un cildeni vārdi nomazgā necēlos traipus no mūsu dvēseles palodas un mēs atkal kļūstam skaidrāki un labāki. Bet ir arī tādi vārdi, kuŗi, līdzīgi zibenim, kas izlauzies no tumšo mākoņu gubām, pēkšņi apžilbina acis un uz brīdi topam it kā akli... it kā apmulstam no šo vārdu kvēles un patiesīguma. — Ar šādiem ugunīgiem vārdiem esam sastapušies jau agrāk dzimtenē, sevišķi J. Raiņa un E. Virzas grāmatās. Bet tos lasām arī trimdā iznākušajās grāmatās.

Izberzīsim miglu un miegainību no acīm un izvēdināsim vienaldzības tvanu no dvēselēm! Atkal un atkal lai pārlasām savu dzejnieku ugunīgos vārdus un lai gremdējamies rakstos, kas rāda mums skaidras ceļa zīmes. Pieminēdami Draudzīgo aicinājumu un mūsu grāmatu dienas, ikviens lai atkal sniedzas pēc latviešu grāmatas.

Kopā ar Jauno derību un Dziesmu grāmatu, glabāsim tuvu arī Latvju dainas — šo neizsmeļamās gudrības un spēka grāmatu. Neaizmirsīsim teikas un pasakas. Nekad un nekur nešķirsimies no tās grāmatas, kas stāsta par Krišu Dzelzgalvi un par varonīgajiem latviešu vīriem, kas nebaidās pat ellē nokāpt un droši sist ar dūri uz galda, prasot Latvijas tiesu un daļu. Klusajās krēslas stundās lai atkal aizejam ciemā pie Indrānu tēva un mātes, pie Kukažiņas, ņiprās Anneles, un citiem mīļiem draugiem... Ja mums vairs nebūs latviešu grāmatas, tad mūsu dzīvības avots — latviskā dvēsele — drīz vien izžūs, un tas nozīmēs bojā eju.

Dzejnieku vārdi kā zelta lāpa līdz šim pavadījuši mūs, tie neatstās mūs arī turpmāk, ja vien paši neatrausimies. Ja modri un vienoti turēsimies pie savas tautas gara mantām, un ciešanās spēsim pacelties līdz Dievam, tad atkal mūsu ceļš ies augšup. Tad atkal no nedienu dūmiem un tvaikiem pacelsies augšām mūsu gaismas pils — brīvā Latvija!

Edvarts Tūters

LATVIJA

8. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 27. JANVĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancāne**, sasniedzama redakcijā, tālr. 465—...

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis** 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — **Valdis Teteris**, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — **Pauls Strante**, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Komjaunatnes sekretārs apsūdz padomju varu

(Nobeigums)

Raksturīgi, ka Čornovilu mazāk interesē viņa aprakstīto 20 „noziedznieku" apcietināšana un notiesāšana, bet gan veids, kā tā pretlikumīgi notikusi. Savas apsūdzības pamatojumam, atsaucoties uz konstitūciju, Ļeņinu un likumiem, Čornovils patiesībā cīnās pret visu padomju sistēmu, pret to, kā to patiesībā īsteno dzīvē.

Viņš pakavējas arī pie čekas metodēm. „Ja apcietinātā likteni izšķiŗ čeka, kādēļ tad vēl vajadzīga tiesas komēdija, par slēgtām prāvām nemaz nerunājot?" jautā Čornovils. „Nav taču nepieciešams durt adatas aiz pirkstu nagiem, sašķaidīt rokas un sakropļot sejas, lai pārliecinātu apcietināto, ka viņa rīcība bijusi briesmīgs noziegums. Pilnīgi pietiek apcietināto iemest uz sešiem mēnešiem akmens sprostā, kur logu vietā ir restes, to morāliski terrorizēt, draudēt un solīt, nepārtraukti iekalt viņā vainas apziņu, lai vajadzīgā atzīšanās līdz tiesas dienai būtu iegūta."

Čornovils piemin studentu Jaroslavu Havriču, kuŗu čeka notiesāja uz 5 gadiem vergu nometnē. Šis students pēc notiesāšanas paguva atvainoties kādai sievietei, pret kuŗu bija prāvā liecinājis: „105 dienās katru var iemācīt melot..." Čornovils stāsta arī par pazemojumiem, kādus jāpiedzīvo čekas apcietinātajām sievietēm — draudiem, nekītrībām, piekaušanu un pilnīgu izģērbšanu.

„Ja šādi nežēlīgi iepriekšējā apcietinājuma periodi un slēgtas tiesas prāvas nepieciešamas apcietināto intelektuāļu notiesāšanai, kādas gan metodes būtu vajadzīgas slepkavu, valsts mantas piesavinātāju un īstu pretpadomju elementu notiesāšanai?" jautā Čornovils. „Iespējams, ka mēs atgriežamies pie Staļina laika, kad slepkavas uzskatīja par sabiedriski akceptējamiem, bet rakstniekus un māksliniekus par tautas ienaidniekiem."

Čornovils tālāk stāsta, ka slēgtajās prāvās noklausīties bija pielaista tikai čekas pārbaudīta publika, bet tomēr, kad pasludināja spriedumu, dzejnieces Lina Kostenko un Ļubova Zabašta meta pie notiesāto kājām ziedus. Protams, viņas tūlīt aizturēja. Ziņkārīgo pūlis ielā pie tiesas nama kliedza uzmudinājuma saucienus notiesātajiem. Ļvovā demonstrantus milicijai izdevās izklīdināt tikai ar ugunsdzēsēju ūdens strūklām...

Prāvu kopvērtējumā Čornovils secina, ka smagie sodi nav piemēroti tik daudz par apsūdzētajiem pierakstītajiem nodarījumiem, bet vairāk brīdinājumam visiem tiem, kas sākuši neatkarīgi domāt un kas saprot ikdienas dzīves pretrunību. „Mūsu valstī šodien deklarēts, ka komūnisms jau kļūst par īstenību, ka jau šīs paaudzes padomju pilsoņi dzīvos komūnismā," rezumē Čornovils. „Varbūt mūsu paaudze dzīvos deklarētā komūnismā, tāpat kā mēs tagad dzīvojam tikai deklarētā neatkarīgā republikā, mums ir tikai deklarētas brīvības, mums ir tikai deklarēta likumība. Kaut mērķis attaisno līdzekļus, tomēr nevienu valsti nevar celt ar terroru un cilvēka tiesību apspiešanu." A. K.

Nākošajā rakstā lasiet: Karvanska iesniegums augstākajā padomē par latviešu vajāšanām un deportācijām.

KALEIDOSKOPS

☆ Delmenhorstas veco ļaužu mītnē Stefanusšiftā vēl dzīvo 41 latvietis. Vairāk nekā astoņu gadu laikā, kopš latviešu vecie tēvi un māmuļas še apmetušies, mūžībā aizgājuši 44 latviešu tautas locekļi. Šai mītnē mājo arī divi lāčplēši — kapt. Aleksandrs Lēvings un ltn.-arch. Kārlis Celmiņš, kuŗiem 11. novembrī latviešu draudze bija rīkojusi godināšanu. Vecie ļaudis atzīmēja arī valstssvētkus ar māc. P. Urdzes vadītu dievkalpojumu, J. Lībeka svētku runu, M. Anšmites un J. Lapiņa deklamācijām. Par šo 18. novembŗa sarīkojumu rakstīja arī Delmenhorstas vācu laikraksti.

☆ Ar šūpošanos veikala skatlogā kādai garīgi defektīvu bērnu organizācijai latviešu ģimnazisti Gundars Taube un Juris Ekste palīdzējuši savākt 600 mārc. Angļu jauniešu rīkotā šūpošanās akcija risinājusies Bradfordas pilsētas centrā un saistījusi garāmgājēju ievērību 6 diennaktis, jauniešiem šūpojoties „uz maiņām".

REIŅA BIRZGAĻA PAREĢOJUMI 1968. GADĀ (2)

Pad. savienības okupētajā Latvijā sasniegumus atkal kāpinās par 99,9%.

Sīkās ziņas

● Pad. savienība piedāvājusi Rietumvācijai jaunu Berlīnes plānu, tā pirmoreiz diplomātiski tuvojoties Bonnas valdībai. Priekšlikumu Rietumvācijas ārlietu ministram Brantam nodevis Pad. savienības sūtnis Carapkins, ignorējot trīs Rietumu sabiedrotos, kuŗu militārie spēki garantē Rietumberlīnes drošību. Maskava ieteic Rietumvācijai samazināt politisko aktīvitāti Berlīnē, ja tā vēlas uzlabot un pamazām normālizēt attieksmes ar Austrumeiropas komūnistiskajām valdībām.

● Kalifornijā miris Maiks Kasperaks, kam 6. janvārī bija pārstādīta kādas sievietes sirds. Arī iepriekšējā līdzīgā operācija ASV beidzās ar nāvi, kādā zīdainī pārstādot mazbērna sirdī. toties Kapštatē, Dienvidafrikā, joprojām dzīvo un veselības stāvoklī arvien uzlabojas Filips Blaibergs, kuŗa krūtīs Dr. Bernards pārstādīja nēģeŗa Haupta sirdi. Kāda grupa amerikāņu šī nēģeŗa mātei saziedojuši 110 dolaru.

● Maskavā atgriezies padomju ziņu aģentūras TASS korespondents Vladimirs Michailovs, ziņodams, ka Kanadas valdība atteikusies viņam atjaunot uzturēšanās vīzu. Michailovs izteicies, ka vīzu nepagarina sakarā ar Kanadas valdības iebildumiem pret kādu viņa ziņojumu savai aģentūrai, atreferējot pretpadomju demonstrāciju pie Pad. savienības sūtniecības Otavā pērnajā rudenī.

INDULIS PORUKS

To es negribēju

S T Ā S T S

(1. turpinājums)

Vakarā pie vakariņu galda Mārtiņš sēdēja iepretim svešajai, kuŗa, kā bija noskaidrojies, saucās Anita Raituma. Pie griestiem karājās petrolejas lampa, mezdama tumšas ēnas virtuves kaktos. Mārtiņa skatiens urbās galdā. Viņš jutās neveikli. Pa galvu skraidīja dažādas domas. Tikai uz mirkli viņš uzmeta īsu skatienu svešās sejai, tās sarkani krāsotajām lūpām, slaidajām baltajām rokām, rozā lakotajiem nagiem, melnakmeņainajam gredzenam pirkstā. Nauda jau noderēja, viņš domāja, bet uzņemt šo radījumu tieši viņu mājā, — tā nu bija tāda lieta... Kas zina, ko teiks citi ciema iedzīvotāji?

Pēteris, kurš bija tikai sešpadsmit gadu vecs, lobīja cepto zivi un smīnēja. Mārtiņš viņu uzlūkoja sarauktu pieri. Pēteris skatījās brālī, acis mirkšķinādams un nesaprazdams, ko no viņa grib. Raituma ēzdama čaloja. Stāstīja, ka esot no Rīgas, apmeklējot mākslas akadēmiju, studiju nolūkos devusies šurp, cerēdama uzmest dažas interesantas skices. Mārtiņam tā bija sveša pasaule. Viņš tikai brīžiem noteica — jā, jā. Neatrazdams labākas izejas, viņš puspaēdis cēlās no galda, sameklēja pīpi, izgāja no virtuves.

Ārā viņu jau gaidīja Anna. Viņi apsēdās ierastajā vietā. Mārtiņš glāstīja Annas sastrādātās rokas, juta viņas elpu uz sava vaiga.

Pēkšņi atdarījās virtuves durvis. Anna izrāva savu roku no Mārtiņa pirkstiem. Durvīs stāvēja Raituma. Pagāja brīdis, kamēr viņa pierada pie tumsas, tad tuvojās abiem.

„Es taču netraucēju?" viņa jautāja.

„Nē," atteica Mārtiņš.

Viņa apsēdās otrā pusē blakus Mārtiņam.

„Cik brīnišķīgs vakars," čaloja Raituma.

Mirkli valdīja klusums.

„Vai varu palūgt uguni?" jautāja Raituma.

Viņa pīpo! — ar šausmām nodomāja Mārtiņš. Šai ciemā neviena sieviete nesmēķēja, bet viņa to darīja. Vilcinādamies Mārtiņš izvilka no kabatas šķiltavu. Uz mirkli iemirdzējās tās uguns. Mārtiņš atkal redzēja svešās slaidos pirkstus, melno gredzenu. Viņa pieliecās, lai aizsmēķētu, un viņas mati pieskārās Mārtiņa rokai. Degunā iesitās viņas matu īpatnējā smarža, smalka un reibinoša.

„Tāds vakars pie jūras ir burvīgs," viņa teica smēķēdama.

Anna sēdēja klusēdama, brīdi vēlāk pateica, ka laiks doties mājās. Novēlēja labu nakti un aizgāja.

Mārtiņš sakustējās, arī gribēja celties, iet iekšā. Taču pats nesaprata, kādēļ palika sēžam.

Raituma atkal ierunājās. Nu pirmo reizi Mārtiņš atbildēja. Tumsā bija vieglāk runāt, jo nebija jāredz viņas rokas, viņas seja. Balsij, kas tumsā skanēja, bija patīkama, mīksta pieskaņa. Vārdi nāca smalki veidoti. Mārtiņš klausījās šai balsī. Uz brīdi aizmirsa, ka viņai lakoti nagi, sarkani krāsotas lūpas, ka viņa smēķēja, kas viss pēc viņa prāta sievietei nepiederējās. Bet to visu viņš aizmirsa, klausoties viņas balss skaņās.

Vienā no nākošajām dienām notika kaut kas tāds, kas aizkāra visu ciema iedzīvotāju morāli. Tā svešā bija uzvilkusi bikses! Staigāja apkārt biksēs kā vīrietis! Runas nebeidzās. Kad Anita Raituma kaut kur parādījās, viņu pavadīja savādi skatieni, viņa dzirdēja čukstus aiz muguras, bet tas viņu netraucēja.

Reizēm viņa sēdēja plūdmalē ar skiču bloku rokās, vai arī zīmēja šķībās mājiņas, ostu un laivas, bet visbiežāk skiču blokā parādījās Mārtiņa spēcīgais, druknais augums, viņa vīrišķīgā seja. Parasti Raituma viņu skicēja pēc atmiņas.

Tad kādu dienu noskaidrojās arī saskrūvēto koka gabalu noslēpums. Raituma tos atskrūvēja, atkal saskrūvēja tā, ka izveidojās statīvs, uz kuŗa novietoja baltu audekla apvilktu četrstūri. Raituma gleznoja ar eļļu.

Mārtiņa kautrīgums pamazām izzuda. Tagad viņš labprāt parunājās ar Raitumu, pie tam brīnījās, ko gan viņa visu zināja. Divas nedēļas vēlāk, kādā svētdienā, Mārtiņš Raitumu pavadīja gaŗākā ekskursijā, izrādīja apkārtnes skaistākās vietas. Parasti gan svētdienas Mārtiņš mēdza pavadīt kopā ar Annu, bet — galu galā Raituma jaunkundze bija viņa viesis. Ar Annu varēs būt kopā neskaitāmas svētdienas.

Pateicis mātei, lai Annai pasaka, ka uz viņu nav ko gaidīt, Mārtiņš ar Anitu Raitumu devās ceļā.

Diena bija karsta. Viņi klīda cauri priežu mežam, tad ceļš veda gar jūru. Anita gribēja peldēties. Brīdi vēlāk abi šūpojās vēsajos jūras viļņos. Pelde atsvaidzināja. Viņi atlaidās viens otram blakus smiltīs. Pār galvām ķērkdama pārlaidās kāda kaija.

Mārtiņš paslepus vēroja Anitas slaido augumu, viņas smalki veidotos locekļus. Viņš nesaprata, kas ar to notika. Pēkšņi viņš satvēra viņas roku, turēja savējā. Anita viņu uzlūkoja ar ilgu, izbrīna pilnu jautājuma skatienu. Tad viņu lūpas saskārās.

(Nobeigums nāk. numurā)

Ievadītas Kanad... latviešu kultūras d...

(Pārnesums no 1. lpp.)

gādā, sarīkojuma pirmajai daļai pienācīgu izskaņu deva Velta Toma ar noskandētiem 4 dzejoļiem. Par viņas priekšnesumu še nav ko teikt, jo tas visiem labi pazīstams, par to rakstot, varētu vienīgi atkārtoties.. Velta Toma ir un paliek suverēna.

Starpbrīdī sarīkojuma apmeklētāji varēja iegādāties klātesošo autoru grāmatas un iegūt ierakstus tajās, tad visus atpakaļ vietās aicināja Tonija Krūka, kas vadīja cēliena otru daļu, iepazīstināšanai ar katru autoru īsumā pastāstot, kā pati ar to savā laikā iepazinusies.

Aina Zemdega nolasīja dzejoļu virkni, kas pieder vienam ciklam, kuŗam pagaidām vēl nav titula, bet sakars ar braukšanu automašīnā, tajā gūtajiem iespaidiem, pārdomām un pārdzīvojumiem. Nobeigumā viņa atsaucās dzimtenes dzejniekam Imantam Ziedonim, dodot tā kā atbildi, kā pati izteicās, uz viņa darbu „Motocikls".

Tad pie lasītāju pults stājās Aivars Ruņģis no Kalamazū, divu grāmatu autors un jaunatnes žurnāla „Mēs" atbildīgais redaktors. Viņa priekšnesumu gribētos atzīt par vienu no efektīvākajiem šai sarīkojumā, katrā ziņā par oriģinālāko. Viņš iesāka ar uzrunu klausītājiem. Kādēļ nāk klausīties rakstniekus? Un kādēļ rakstnieki brauc pat 1000 jūdžu, lai savus darbus lasītu? Ja uz šiem jautājumiem rastu atbildes, būtu vieglāk kā rakstnieku cēlienu rīkotājiem, tā pašiem rakstniekiem. Ko darīt rakstniekam, esot auditorijas priekšā tikai īsu brīdi? Tajā pat labu anekdotu nevar izstāstīt. Ko vēlas dzirdēt klausītāji? Jeb varbūt pareizāk — ko vēlas redzēt? Vai viņus atvedusi ziņkāre iepazīties ar rakstnieka izskatu, balsi, manierēm, uzstāšanos? Vai viņi vēlas gūt apstiprinājumu savam priekšstatam par rakstnieku? Bieži tas nebūt nav tāds, kā klausītājs iedomājies. Vai tādēļ autors kļūst tuvāks, tālāks, noraidāms? Īsajā priekšnesuma laikā var izšķirties tik daudz...

Lasītos darbus Aivars Ruņģis apzīmēja par liriskām piezīmēm, uzsvērdams, ka neuzskata tos par dzejoļiem. Bet tie bija oriģināli, un klausītāji visus uzņēma ar interesi un atzinību. Autors risināja pārdomas par dzeju, atzinās, ka viņu fascinē dažādie meklējumi, priecājās, ka dzīvo tik lielā laikmetā. Nē, to viņš neteica uzrunā, bet savās liriskajās piezīmēs! Atzinības aplausus priekšnesuma vidū (vienīgā reize sarīkojumā!) viņš izpelnījās ar „piezīmi", kuŗā tēlots, kā rakstījis dzejoli pasūtinātājam, kas latviski zina tikai vārdus ēst,

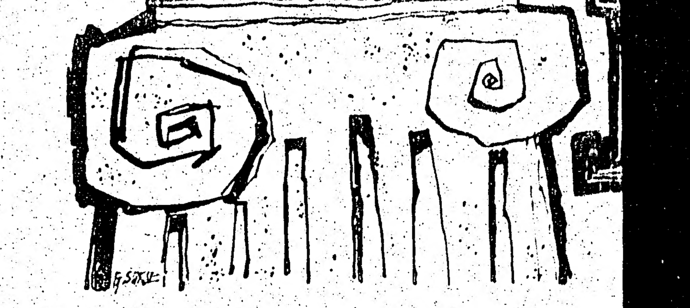

(89. turpinājums)

ATVIJA
AMERIKA

DIENA, 1968. GADA 27. JANVĀRIS

REDAKCIJA TORONTO

— Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
tālr. 531—4533;

— Silvija Arenāne, sasniedzama redak-

Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park
rough, Ont.; tālr. 759—8076;

ldis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.

AKCIJA EIROPĀ:

44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

uskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
tmarka (Kanadā) vai starptautiskais
nēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
teiktās domas ir rakstītāja personīgs
jumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

SV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50;
mēn. $.4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu
16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.
sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā
20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

sekretārs
ju varu

steno kad slepkavas uzskatīja par sa-
biedriski akceptējamiem, bet
čekas rakstniekus un māksliniekus par
iikte- tautas ienaidniekiem."
i va- Čornovils tālāk stāsta, ka slēg-
par tajās prāvās noklausīties bija
runā- pielaista tikai čekas pārbaudīta
taču publika, bet tomēr, kad pasludi-
aiz nāja spriedumu, dzejnieces Lina
okas Kostenko un Ļubova Zabašta
liecī- meta pie notiesāto kājām ziedus.
ība Protams, viņas tūlīt aizturēja.
Pil- Ziņkārīgo pūlis ielā pie tiesas
mest nama kliedza uzmudinājuma sau-
mens cienus notiesātajiem. Ļvovā de-
estes, monstrantus milicijai izdevās iz-
udēt klīdināt tikai ar ugunszēsēju
viņā ūdens strūklām...
atzī- Prāvu kopvērtējumā Čornovils
u ie- secina, ka smagie sodi nav pie-
mēroti tik daudz par apsūdzēta-
Ja- jiem pierakstītajiem nodarīju-
no- miem, bet vairāk bridinājumam
met- visiem tiem, kas sākuši neatkarī-
sāša- gi domāt un kas saprot ikdienas
sie- dzīves pretrunību. „Mūsu valstī
ie- šodien deklarēts, ka komūnisms
r ie- jau kļūst par īstenību, ka jau
stās- šīs paaudzes padomju pilsoņi dzī-
ādus vos komūnismā," rezumē Čornovils. „Varbūt mūsu paaudze dzī-
jām vos deklarētā komūnismā, tāpat
kitrī- kā mēs tagad dzīvojam tikai
u iz- deklarētā neatkarīgā republikā,
kšējā mums ir tikai deklarētas brīvī-
ēgtas bas, mums ir tikai deklarēta lī-
ap- kumība. Kaut mērķis attaisno
sāša- līdzekļus, tomēr nevienu valsti
n va- nevar celt ar terroru un cilvēka
ntas tiesību apspiešanu." A. K.
dom- Nākošaja rakstā lasiet: Kar-
autā vanska iesniegums augstākajā
mēs padomē par latviešu vajāšanām
aika, un deportācijām.

ums. Raituma tos atskrūvēja, at-
ā, ka izveidojās statīvs, uz kuŗa
udekla apvilktu četrstūri. Raitu-
ļļu.

īgums pamazām izzuda. Tagad
mājās ar Raitumu, pie tam brīnī-
visu zināja. Divas nedēļas vēlāk,
Mārtiņš Raitumu pavadīja gará-
dīja apkārtnes skaistākās vietas.
enas Mārtiņš mēdza pavadīt k
— galu galā Raituma jaunk un-
is. Ar Annu varēs būt kopā ne-
nas.

ai Annai pasaka, ka uz viņu nav
ar Anitu Raitumu devās ceļā.

sta. Viņi klīda cauri priežu me-
a gar jūru. Anita gribēja peldē-
bi šūpojās vēja jos jūras viļņos.
a. Viņi atlaid ās viens otram bla-
alvām ķēr dama pārlaidās kāda

us vēro ja Anitas slaido augumu,
dotos locekļus. Viņš nesaprata,
pēkšņi viņš satvēra viņas roku,
viņu uzlūkoja ar ilgu, izbrīna
skatienu. Tad viņu lūpas saskā-

gums nāk. numurā)

Ievaditas Kanadas latviešu kultūras dienas

(Pārnesums no 1. lpp.)

gādā, sarīkojuma pirmajai daļai pienācīgu izskaņu deva Velta Toma ar noskandētiem 4 dzejoļiem. Par viņas priekšnesumu še nav ko teikt, jo tas visiem labi pazīstams, par to rakstot, varētu vienīgi atkārtoties... Velta Toma ir un paliek suverēna.

Starpbrīdī sarīkojuma apmeklētāji varēja iegādāties klātesošo autoru grāmatas un iegūt ierakstus tajās, tad visus atpakaļ vietās aicināja Tonija Krūka, kas vadīja cēliena otru daļu, iepazīstināšanai ar katru autoru īsumā pastāstot, kā pati ar to savā laikā iepazinusies.

Aina Zemdega nolasīja dzejojumu virkni, kas pieder vienam ciklam, kuŗam pagaidām vēl nav titula, bet sakars ar braukšanu automašīnā, tajā gūtajiem iespaidiem, pārdomām un pārdzīvojumiem. Nobeigumā viņa atsaucās dzimtenes dzejniekam Imantam Ziedonim, dodot it kā atbildi, kā pati izteicās, uz viņa darbu „Motocikls".

Tad pie lasītāju pults stājās Aivars Ruņģis no Kalamazū, divu grāmatu autors un jaunatnes žurnāla „Mēs" atbildīgais redaktors. Viņa priekšnesumu gribētos atzīt par vienu no efektīvākajiem šai sarīkojumā, katrā ziņā par oriģinālāko. Viņš iesāka ar uzrunu klausītājiem. Kādēļ nāk klausīties rakstniekus? Un kādēļ rakstnieki brauc pat 1000 jūdžu, lai savus darbus lasītu? Ja uz šiem jautājumiem rastu atbildes, būtu vieglāk kā rakstnieku cēliena rīkotājiem, tā pašiem rakstniekiem. Ko darīt rakstniekam, esot auditorijas priekšā tikai īsu brīdi? Tajā pat labu anekdotu nevar izstāstīt. Ko vēlas dzirdēt klausītāji? Jeb varbūt pareizāk — ko vēlas redzēt? Vai viņus atvedusi ziņkāre iepazīties ar rakstnieka izskatu, balsi, manierēm, uzstāšanos? Vai viņi vēlas gūt apstiprinājumu savam priekšstatam par rakstnieku? Bieži tas nebūt nav tāds, kā klausītājs iedomājies. Vai tādēļ autors kļūst tuvāks, tālāks, noraidāms? Īsajā priekšnesuma laikā var izšķirties tik daudz...

Lasītos darbus Aivars Ruņģis apzīmēja par liriskām piezīmēm, uzsvērdams, ka neuzskata tos par dzejoļiem. Bet tie bija oriģināli, un klausītāji visus uzņēma ar interesi un atzinību. Autors risināja pārdomas par dzeju, atzinās, ka viņu fascinē dažādie meklējumi, priecājās, ka dzīvo tik lielā laikmetā. Nē, to viņš neteica uzrunā, bet savās liriskajās piezīmēs! Atzinības aplausus priekšnesuma vidū (vienīgā reize sarīkojumā!) viņš izpelnījās ar „piezīmi", kuŗā tēlots, kā rakstījis dzejoli pasūtinātājam, kas latviski zina tikai vārdus ēst, dzert un gulēt. Izmantojot šo trīs darbības vārdu visus locījumus, Aivars Ruņģis patiešām „uzbūra" dzejoli — ar noteiktu domu, saturu un humoru! Lirisko piezīmi „Šodien", jautājumus un reizē brīdinājumu dzimtenes dzejniekam un čekas darbiniekam Ojāram Vācietim, sniedzam šai mūsu laikraksta numurā. Bija gandarījums, ka Aivars Ruņģis„ pretēji daudziem citiem, Ojārā Vācietī saskatījis to, kas viņš īstenībā ir: padevīgs okupantu kalps. Priekšnesumu Aivars Ruņģis beidza ar lirisko piezīmi „Latvija", beigu rindās dodot savu ticības apliecinājumu: „Latvija, man tu esi izaicinājums — celties, augt un veidoties par jaunu!".

Zēl, bet Ruņģa priekšnesuma iespaidā, kas tik ātri neizgaisa, mazāk uztverts un izjusts palika Ingridas Viksnas sniegums, viņas trīs nolasītie dzejoļi, par kuŗiem gribētos kaut ko vairāk pateikt, bet — tie palika īsti nedzirdēti. Vainīgs pie tā Aivars Ruņģis!...

Zane Zemdega no Milvokiem, kuŗa lasītājiem tikpat labi pazīstama arī kā Ella Andersone, nolasīja stāstu „Nesamaksātais parāds", Indra Gubiņa trīs labi izstrādātus dzejoļus, bet Arnolds Rasa — fragmentu „Pārbaudījumi" no topošās atmiņu grāmatas, ievedot klausītāju Latvijas universitātes gaisotnē, kuŗā netrūkst ne humora, ne nopietnības. Ar dzejoļiem publikas priekšā stājās arī Modris Lorbergs, bet šoreiz viņš nebija ierastais „vecais kanaks", kas nevar aizmirst kādreizējās cīņas frontē, nīgri vēro apkārtni un sabiedrību, cenšoties modināt tās sirdsapziņu un graizot nevēlamas parādības. Viņš likās samierinājies ar nenovēršamo, bija vairs tikai dzejnieks.

Labā sniegumā gaŗu virkni īsu dzejoļu nolasīja Olgerts Čakars no Čikagas, pēdējā dzejolī „Bērzs" aicinot pasauli neaislēgt mūŗos, lai netrūktu gaismas. Vēl Krišs Ķepals alias Rūdolfs Norītis nolasīja Alanta Vilja alias Friča Dziesmas ventiņu izloksnē rakstītu apsveikumu Preses balles Toronto apmeklētājiem, tad rakstnieku cēliens, kas vērtējams par ļoti labi izdevušos, par labāko pēdējos gados Toronto, bija izskanējis.

Labs skaits sarīkojuma apmeklētāju bridi vēl pakavējās kopā ar rakstniekiem pie pusdienu galda. „Kristīja" klātesošo autoru grāmatas, kuŗas īnākušas pagājušajā gadā — Indras Gubiņas „Rītdiena neskaitās", Tālivalža Ķiķaukas „Leonards", Arnolda Rasas „Cilvēks un zeme" un Aivara Ruņģa „Pats esi kungs, pats". Kristības šoreiz gan notika bez aizdegtām svecēm, autoru lasītiem izvilkumiem un citām ceremonijām, vienīgi ar dziesmu „Nevis slinkojot", bet — jaunizdevumi tomēr bija nokristīti un tālu ceļu braukušie autori pamazām varēja posties atceļam uz mājām.

Alvils Vītrups

Aivars Ruņģis

DZEJNIEKAM OJĀRAM VĀCIETIM

(Ne gluži veltījums, bet drīzāk jautājums ar brīdinājumu)

Avīzē
zem bildes ar vecu vīru un bērniem bija
ļoti vienkārša ziņa:
„Revolūcionārs Ivans Ozols
kopā ar jaunajiem
ļeņiniešiem."
Avīzē: Padomju Jaunatne.
Laiks: 1967. gada 9. jūnijs.
Vieta: Gulbenes rajona kultūras nams.
Personas: Ivans Ozols un
Gulbenes skolēni.
— — — — —
Ojār Vāciet,
Tu esi kā
trakumsērgas piemeklēts suns,
kas nu jau, Dievs zina,
kuŗo gadu
iekodies sava bijušā saimnieka
neesošo bikšu stilbā un
rausta to un
rūc un
ņurd.

Man vienmēr,
tiklīdz tautai dara pāri:
ja tai sit un teic, ka to paijā,
ja tai žņaudz rikli un teic, ka to sarga,
ja tai izdur acis un teic, ka to ved uz paradīzi,
ja tai mauc ādu un teic, ka to aplaimo, —
man vienmēr ienāc prātā tu.
Tu: labi barots, piedīdies,
režīma izredzēts, cildināts,
pa pasauli braukātājs:
Tava
paēduša cilvēka
labi barotā balss
ir milzum skaļa.
— — — — —
Ojār Vāciet,
jūs nu tur jūsu un mūsu mājās
audzināt
ļeņiniešus:
Ein Volk,
Ein Reich,
Ein Führer!
Tikai šodien viss
tas ir:
krieviski.
Arī ar tavu parakstu.
Un tādēļ es uzrunāju tevi.

1967. gada 13. jūnijā.

KULTŪRAS CHRONIKA

Pērnā gada dec. pēdējās dienās Rīgā mirusi gleznotāja Austra Āboliņa. Māksliniece 1938. gadā beidza Latvijas mākslas akadēmijas figurālās glezniecības meistardarbnīcu, kuŗa vadīja prof. G. Eliass. Sevišķi A. Āboliņa nodevās kluso dabu un puķu attēlošanai, kaut savos darbos pievērsās arī portretiem un žanra gleznieciebai. Latvijas okupācijas laikā viņa visvairāk gleznojusi portretus.

Latviešu gleznieciības kosmopolīts Reinholds Kalniņš miris 5. janvārī Stokholmā. Savas mākslas gaitas viņš sāka 1917. gadā Pēterpils mākslas akadēmijā, bet turpināja Parīzē, kur nodzīvoja 20 gadu, piedalīdamies daudzās izstādēs un kļūdams pazīstams ar Sezāna un Matisa pasliecē darinātiem portretiem un ainavām. Tsu laiku Rīgā apmēram, viņš 1944. gadā devās uz Zviedriju, pēc tam studiju ceļojumā pa Eiropu... Par R. Kalniņu Parīzē 1953. gadā iznākusi speere; par viņu rakstīja mākslas kritiķis andrē Salmons. Pēdējos 15 gados Kalniņš nodevās mākslas darbu izstāžu rīkošanai un tirdzniecībai. ASV un Eiropā. Lielāko popularitāti Kalniņš bija ieguvis Parīzē, kuŗas mākslas pasaule viņu uzskata par „savu meistaru".

Apmeklējiet DV grāmatnīcu Toronto.

8. februārī, pl. 8.15 vak.
Unitarian koncertzālē
175 St. Clair Ave. W.
Toronto
Ieeja $2.00
Skolēniem $1.00

Pianistes ILZES ŠTRĀLES - DIDRICHSONES

KONCERTS

Pēteris Geistauts 50. gadskārtā

Neviens 1918. gada 23. janvārī dziesmu bagātajā Rucavā nedomāja, ka tikko dzimušais puisēns, kam iedeva vārdu Pēteris, kādreiz nonāks Kanadā un ar līdzatvesto dziedāšanas prieku iepriecinās sava likteņa līdzgaitniekus no Otavas Kanadā līdz ASV vidienei, reizē nemanot un bez bravūras ieņemot redzamu vietu šī kontinenta latviešu mūzikas dzīvē. Ieskatoties kalendārā, pēkšņi atskārstam, ka nu šim Pēterim, par kādu viņu šodien sauc ne tikai „tu" draugi vien, aprit 50. gadskārta, un tātad — baritons Pēteris Geistauts ir jubilārs!

Torontieši pie Geistauta pieraduši kā jau pie katra mājinieka, par kādu tas tiek turēts, kaut dzīvo 80 jūdžu ziemeļrietumos no Toronto, pie Orandžvilles. Tādēļ neviens nelauza galvu par to, kur varēs pazīstamo un silti tembrēto balsi atkal dzirdēt. Drīz

REDAKCIJAI RIESUTĪTI IZDEVUMI

„Sporta Apskats" Nr. 202/352, mēnešraksts latviešu sportistiem svešumā, 1967. gada novembŗa un decembŗa burtnica, Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē izdevums, 16. lpp.

Voldemārs Avens „Caurumi" dzejoļi, apgāda Imanta Mazās sērijas 3. izdevums, Ilgvara Šteina vāka zīmējums, 32 lpp.

„Treji vārti" Nr. 6, divmēnešu izdevums literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei, redaktors A. Birnbaums, 64 lpp.

„Labietis" Nr. 34, rakstu krājums, iznāk divreiz gadā — Jāņos un Ziemsvētkos, dievturu sadraudzes izdevums, redaktors Arvīds Brastiņš, 52 lpp.

vien — kaut kur. Viņa dziedoņa gaitas nebalstās uz bravūru un nepavada kontroversijas. Ja atmiņa nevīļ, Geistautam Toronto pat nav bijis neviena pilnīgi patstāvīga koncerta, un tomēr viņa veikumu uzskaitīšana nozīmē jo pagaŗa saraksta uzsākšanu.

Geistauts nav māksliniekš ar lielu diskriminācīju vai šauriem aizspriedumiem savu uzstāšanos izvēlē. Taču reizē arī neviens, laikam, nevarēs uzrādīt gadījumu, kad viņš būtu aplam centies iegūt kādu angažējumu; no šo rindu rakstītāja pieredzes — pārāk bieži tieši otrādi. Viņš dzirdēts kā dziesmu svētku jaundarbu koncertā, sniedzam jaundarbu pirmatskaņojumus, tā Kanadas DV izdotajā skaņu platē, dziedam vienkāršas un tautā populāras kaŗavīru dziesmiņas. Kā nacionālā sarīkojumā Ttona auditorijā, tā reliģiski-ētisku pārdomu vakaros Latviešu namā; kā koncertos ar garīgām, tā laicīgām programmām; kā Valmera ielas baptistu, tā Sv. Andreja un Sv. Jāņa luteraņu baznīcās Toronto.

Jubilārs ir viens no retajiem latviešu solistiem, kuŗš nekautrējas dziedāt arī korī. Tā ne tikai torontieši vien viņu bieži redzējuši latviešu baptistu draudzes koŗa rindās, bet arī citos latviešu centros, kur vien notikušas latviešu baptistu apvienoto koŗu gadskārtējās garīgu dziesmu die-

Pēteris Geistauts

nas, koncerta apmeklētāji redzējuši sarīkojuma solistu iznākam no kopkoŗa basu grupas. Šai ziņā Geistauts ir vienis prātis ar savu vecāko kollēgu Teodoru Briltu, kuŗš visiem saviem audzēkņiem Halifaksas konservātorijā ieteic iesaistīties kādā koŗī un nenodarboties ar māņticību, it kā solisti, koŗī dziedot, samaitājot balsi. Lai nu kā — Geistauts dzied koŗos vairāk nekā 30 gadu, bijis varens koŗa dziedāšanas atbalstītājs, bet balsi vēl nav pazaudējis.

Viņa paša vārdiem: dziedāt sācis, ganos ejot. Vēlāk Rucavas baptistu draudzes koŗī. Pēc pārcelšanās uz dzīvi Liepājā, brāļu Baštiku pamudināts, iesācis studijas Tautas konservātorijā, kas svukārt palīdzēja atvērt Liepājas operas skatuves durvis, kuŗas virināja kā operas korists un vēlāk mazāku baritona lomu dziedātājs. Pēc kaŗa gaitām Vācijā dziedājis komponista J. Norviļa vadītajā māksliniekū ansamblī. Šai laikā Norvilis komponēja populāros duetus „Latvietim", „Laiks" un „Jelgava", kas visi, pēc esošās informācijas, veltīti Geistautam. Nokļuvis Kanadā, mācījies pie Dr. Vinči Toronto karaliskajā konservātorijā un bijušās Tallinas konservātorijas pāidagoģes H. Betlēmes.

Pašreiz Geistauts „no dziedāšanas brīvajā laikā" audzē tītarus. Ar farmu saistītie un vēl citi apstākļi tomēr vis neveicina katrā laikā, tā sakot, tvert kokli un dziedāt dziesmu, tādēļ Dieva tik retiem cilvēkiem dotās spējas, liekas, tomēr varējis izlietot mazāk nekā vēlējies.

Zīmīgu ievirzi Gaistauta dziedoņa gaitās devis kāds pārdzīvojums tai pašā pēckaŗa Vācijā. Briniškīga izglābšanās no šķietami drošas nāves zem grūstošas baļķu autokravas radījusi dziedoni apņemšanos turpmāk savas spējas pirmā kārtā izmantot dziedāšanai Dievam par godu. Šim solījumam viņš palicis uzticīgs līdz šai dienai, un tādēļ Geistauts visvairāk pazīstam tieši kā garīgās mūzikas dziedoni, kuŗā tas guvis arī relātīvi lielākus panākumus. Tā nav tikai sagadīšanās, ka viņa pirmā skaņu plate ir garīgas mūzikas. Dzirdam viņu arī Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa un citās garīgās mūzikas skaņu platēs.

Ko gan dziedonim viņa lielajā gadskārtā var vēl vairāk vēlēt kā: daudz vēl dziesmu izdziedāt un jo pilnīgi izmantot spējas, kuŗas piešķīris Lielais Devējs.

Arvids Purvs

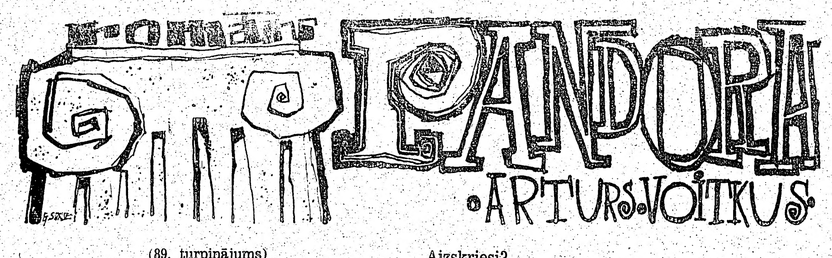

(89. turpinājums)

Viņam piedāvāja simt dolaru mēnesī vairāk. Turtuliņš zināja, ka vecais elektriķis bija pelnījis vismaz trīsreiz tik daudz.

Tā viņš arī stomīdamies un mīņādamies pateica. Direktors līdzjūtīgi pasmaidīja.

— To mēs varam maksāt tikai tādam, kam visas vajadzīgās atļaujas. Eiropas papīriem šeit nav nekādas nozīmes. Te jūs varat strādāt tikai pilnvarota elektriķa uzraudzībā.

— Bet tāda jau te nav! — Turtuliņš nevainīgi iesaucās. Viņam likās, ka vārdu cīņā tagad ir soli priekšā.

Direktors sapīka.

— Kā gribat. Gribat — pieņemiet; negribat — nepieņemiet. Man nav laika ar jums tirgoties.

Tikai daudz vēlāk Turtuliņš nejauši uzzināja, ka fabrikai atbildīgais elektriķis uz papīra skaitās kāds cits, kuŗu Turtuliņš redzēja labi ja reizi mēnesī. Cik tam maksāja par vajadzīgo papīru parakstīšanu, to Turtuliņš nekad nenoskaidroja.

Izkāris žāvēšanai veļu, Turtuliņš atgriezās istabā. Ilga bija tagad pilnīgi atlaidusies uz salokāmā dīvāna, ko naktī lietoja gulēšanai.

— Jānīt, virtuve pašreiz tukša. Tu varētu aizskriet līdz stūŗa veikalam un atnest gabalu stēka. Mēs visu laiku esam ēduši tikai uzsildāmo zupu, bet man uznāca kāre pēc krietna gabala gaļas.

Aizskriesi?

— Tev vēl vienmēr galva sāp? — Turtuliņš sāka meklēt naudas maku.

— Sāp . . . Varbūt, ka tas no nepietiekamas barības....— Ilgas balss bija vārga.

Turtuliņš norūpējies paskatījās sievā. Badā panīkusi viņa neizskatījās, bet zināt jau nevarēja.

Veikalā Turtuliņš pateica savu vajadzību, noskatījās, kā veikalnieks nogriež un iesaiņo pirkumu, brūnajā papīrā ietīto gaļas gabalu paņēmis, gāja pie kases. Tur stāvēja veikalnieka brālis. Paskatījies cenā, ko uz iesaiņojamā papīra bija uzrakstījis gaļas svērējs, tas jautāja:

— Pierakstīt?

— Kā — pierakstīt? — Turtuliņš nesaprata.

— Grāmatiņā. Uz jūsu konta.

— Kā tā — konta? — Turtuliņš bija apjucis.

— Es taču vienmēr maksāju naudā.

— Jūs gan, bet jūsu kundze parasti liek pierakstīt. Nezinājāt? — Veikalnieks uzmanīgi paskatījās Turtuliņā.

Turtuliņš attapās.

— Kā ne! Protams, zināju. Protams . . . Tikai... ē....pirmajā brīdī neiedomāju. Jā, varbūt . . . Varbūt pierakstiet gan....Cik mums tagad tur jau ir?

Turtuliņš, iesaiņojamo papīru pirkstos burzīdams, neuzdrošinājās paskatīties pārējos pircējos. Veikalnieks atšķīra nodriskātu kladi melnos vākos. Kādā no pēdējām lapām augšgalā bija Turtuliņa uzvārds un zem tā gaŗā rindā dažādi skaitļi. Kladē ieskatījies, veikalnieks nosauca summu.

Turtuliņam aizrāvās elpa.

Tas nevarēja būt!

Tad viņš piespieda sevi pasmaidīt.

—Jā... — viņš teica. — Tā man sieva arī saca... Ļoti pareizi. Paldies.

— Un kad jūs to kārtosit? Jūsu kundze ļoti lēna maksātāja. Īstenībā viņa katru nedēļu vairāk preču paņem nekā nomaksā. Parāds aug.

— Jā... Parāds aug, — Turtuliņš piekrita. Parāds aug... Bet drīz... ē... man piedāvā labāku darbu. Patiesībā man piedāvā vēl citur darbu. Es drīz strādāšu dubulti! Un tad jau tas būs... ē...sīkums. Smiekls! Tīrais sīkums, vai ne?

Tonakti Turtuliņš nevarēja iemigt. Viņš grozījās un trinās, kamēr Ilga apsauca:

— Ko tu jaktējies? Ja nevari palikt mierā, ej, sēdi krēslā, bet ļauj man gulēt!

Turtuliņš sarāvās un mēģināja nekustēties. Plaši ieplestām acīm viņš skatījās nakts tumsā un klausījās Ilgas mierīgajos elpas vilcienos.

Parādos.

Viņš bija parādos. Un Ilga tos bija ietaisījusi, viņam nezinot. Ja viņš tagad par tiem kaut ko bildīs, Ilga to uzskatīs par spiegošanu, par aizmuguras ložņāšanu. Bet atstāt tāpat? Ja viņš nekā neteiks, parāds augs. Augs, augs, augs!

Brīdināt veikalnieku, lai Ilgai uz parāda nedod? Bet šis jau nebija pilsētā vienīgais veikals. Kas Ilgai varēja liegt pirkt uz parāda citos veikalos? Tagad viņš vismaz varēja parāda lielumu kontrolēt; ja Ilga ies citur, viņš vairs neķā nezinās.

— Vai būsi mierā?! — Ilga iesaucās; neapzināti viņš atkal bija apsviedies uz sāniem un vāļu sašūpojis. — Ko tu šonakt trako? Kāpēc neguli?

— Nenāk miegs...

— Tāpēc teicu, būtu labāk, ja tu pieņēmis vēl kādu darbu. Tagad tu vienā vietā tikai izslaisties. Kas astoņas stundiņas kārtīgam vīram par darba laiku!

— Būs jau jāpieņem... Ja tikai varēs dabūt.

— Kas meklē, tas atrod. Ziema arī nāk virsū, man vajadzēs jauna mēteļa. Lieka nauda derēs.

— Tā jau būs vajadzīga, lai samaksātu parādus! — Turtuliņam izspruka; traki, ka viņš nevarēja savaldīt pats savu mēli!

— Parādi? Kur tev tādi gadījušies? — Ilga uztrūkās pussēdus. — Tā! Nu man viss miegs vējā.

— Man... man jau nav. Bet veikalā. Pie Simansona.

— Tad tā! Tagad tu man pārmetisi, ka, badu dzēšot, esmu meklējusi palīdzību ārpus mājas!

— Es tev, sirsniņ, nekā nepārmetu. Bet tas parāds tur ir, vai ne? Un jāsamaksā tas arī, vai ne? Tas ir pirmais un galvenais, ne?

— Pirmais un galvenais, ka mums labs kredits. Katram tāda nav. Šai zemē kreditam lielāka nozīme nekā skaidrai naudai.

Šo loģiku Turtuliņš nesaprata, bet nebija jau arī svarīgi. Viņam bija kļuvis skaidrs, ka līdzšinējā izpeļņa nepietiekama, ka tāpēc jāmeklē jauni ienākuma avoti.

Pēc ilgākas meklēšanas Turtuliņam laimējās iekļūt par elektriķa palīgu pie Robinsona. Robinsona firmai bija līgumi ar vairākiem maziem uzņēmumiem, kam pašiem sava elektriķa algošana neatmaksājās, bet kas bija salīgušas ar Robinsonu, ka tas rēgulāri naktīs pārbaudīs viņu mašīnas un gādās, lai tās būtu kārtībā. Turtuliņa pienākums bija pavadīt Robinsona elektriķi nakts inspekcijās. Darbs sākās desmitos vakarā; no rīta septiņos viņš bija brīvs. Brīvs, tas ir — viņam atlika stunda laika nomazgāties, paēst un sakārtoties dienas darbam austuvē.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU LAIKRAKSTU VELŠU IEGUVEJAS PRESES BALLĒ TORONTO

Uzņēmumā pa kreisi: Laikraksta „Latvija Amerikā" ziedoto cepto „preses" pīli ieguva Daina Grava no Mineapoles (pa kreisi), saņemot to no atb. redaktora A. Vinčela rokām; vidū laimīgā numura izvilcēja Dīna Rauna, bet pa labi Preses balles atbildīgā vadītāja Biruta Senkēviča. — Uzņēmumā pa labi: Laikraksta „Laiks" Toronto redaktors Maksis Čulītis pasniedz franču šampanieša pudeli laimētājai Zinaīdai Beķerei. Foto: JAK

Toronto Preses balles virpuļos

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas šāgada Preses ballē Latviešu namā Toronto priecājās ap 200 dalībnieku. Daudz lielāks ballinieku skaits arī nebija iespējams, jo rikotāji, domādami par viesu ērtībām, pārdošanā laida tikai ierobežotu ieejas karšu skaitu. Zāles dekorējums bija viens no labākajiem pēdējos gados, par ko bija gādājuši mākslinieki Valija Mērniece un Valdis Vare, gan izmantojot arī vairākus dekorējumu „mālējumus" no citu gadu ballēm. Uz katra galdiņa bija uzziedējusi lielu apmēru papīra puķe, gūstot novietni raibi izkrāsotās pudelēs. Par šo rotājumu bija parūpējusies Tonija Krūka ar savas klases skolēniem. Vēl košāk par šiem fantastiskajiem ziediem apmeklētāju acīs, sevišķi virieškārtas, uzplauka abas pievilcīgās puķu meitenes — māsas Benita un Ramona Attekas, gādājot par pašu viesu dekorēšanu ar sarkanām rozēm un baltām neļķēm.

Balles ievadījumā viesus preses gaisotnē ieveda Ziedoņa Upītes iestudētais uzvedums „Preses pīle Mīle" ar Ingrīdas Vīksnas un Ilmāra Batraka rakstītu tekstu un dziesmām. Liekas tomēr, ka šis bija dažējs atkārtojums no kādas Preses balles uzveduma, kas notika pirms apm. 10 gadiem, tikai saīsināts un ar jauniem teksta papildinājumiem; avīžnieks teiktu uzfrizēts, skatītājs — aktuālizēts, jaunietis — modernizēts, pieskaņots laika garam. Kopiespaids katrā ziņā bija labs. Prologu teica Maija Gaiķe, tad no zāles veikli pazuda, lai kaut kur nezināmā vietā pārvērstos preses pīlē Mīlē ar lielu knābi un koši sarkanām kājām. Uzvedumā lielisku izmisušu redaktoru, kas nezina padoma, kā apmierināt lasītāju vēlēšanos, atveidoja Juris Freijs, kas darbojies Sidnejas latviešu teātrī Austrālijā, bet kopš pērnā maija uzturas Toronto. Viņa bardzību un neapmierinātību dabūja izjust žurnālists (Ziedonis Upīte) un dzejnieks (Edgars Ābele), kuŗi nespēja dot nekā, kas izmisušo redaktoru apmierinātu, kamēr stāvokli glāba preses pīles Mīle ar apgalvojumu, ka ir īstā tautas balss. Viņai paklausot, redaktors izlaida tautā avīzi, kas, pašam par pārsteigumu, lasītājus beidzot apmierināja.

Pārņemot balles norises vadību, konferansjē Edgars Ābele atcināja virknēties polonēzei. Izsaucot pirmos pārus, pajuka gan iecerētā rakstnieku un preses darbinieku parāde, kas galvenokārt bija domāta tālāku ceļu braukušo rakstītā vārda meistaru iepazīšanai, jo vairāki palika nenimēti. Tomēr paša polonēze, Dianas Jablokovas-Vorpas lietpratīgi vadīta, gludi un bez misekļiem izlocījās cauri šaurajām telpām, ņemot gan palīgā arī kāpnes uz augšstāvu. Gods būt polonēzes vadītājas partnerim piekrita dzejniekam Olģertam Cakaram no Čikagas, otrā pārī „pastaigājās" LPB Kanadas kopas pr-ce Biruta Senkēviča ar Aivaru Ruņģi no Kalamazū, tālāk rakstniece Tonija Krūka ar spiestuves īpašnieku Viktoru Upeslāci un dzejniece Velta Toma ar Richardu Spuri no Čikagas. Šīs tad nu bija, ja tā var teikt, polonēzes „galvenās personas" vai virsnieki, kuŗiem uztiecīgi sekoja gara vienkāršo zaldātu virkne, vārdā neminēti, bet tādēļ ne mazāk dūšīgi. Mazdūšīgs gan izrādījās mūsu laikraksta „atbildīgais", paliekot pie galdiņa un, līdzīgi nedauzdziem citiem viesiem, apbrīnojot gaŗām dekorfilējošo dāmu tualetes. Diemžēl, vientuļniece bija atstāta no Milvokiem atbraukušā rakstniece Zane Zemdega.

LPB Kanadas kopas pr-ce Biruta Senkēviča īsā uzrunā apsveica viesus, novēlot, lai visiem balles priekos smejas acis, gavilē lūpas un straujāk iepukstas sirds, tad iecienītā Elmāra Zakuļa deju kapella sāka spēlēt vienīgi balliniekiem, tikai paretam nodārdinot sitaminstrumentus, lai pievērstu uzmanību tam, ko vēlējās teikt konferansjē. Rindas gluži neizveidojās, bet darba netrūka arī boles „jaucējai" Elizabetei Jirgensai, tāpat dzērienu „direktoram" A. Vuciņam un Latviešu nama dāmu komitejas darbiniecēm, kas pārzināja bufeti, bet pār visu allaž slīdēja „saimnieku" Turkēvicu pāŗa vērīgais skatiens, lai viss patiešām būtu labākajā kārtībā un nekā netrūktu.

Prāvo pārsteiguma balvu skaitu izlozēja uz ieejas karšu numuriem, īpašas „spēlītes" par tām, kā pērnajā gadā, šogad nebija ieplānotas, droši vien, laika ietaupīšanai, lai ballinieki varētu vairāk nodoties deju priekiem. Laikraksta „Latvija Amerikā" ziedoto tradicionālo cepto „preses" pīli laimēja Daina Grava no Mineapoles, priekā starodama, to saņemot no atb. redaktora A. Vinčela rokām, bet tikpat tradicionāli ziedoto franču šampanieša pudeli laikraksta „Laiks" Toronto redaktoram M. Čulītim bija patikamais uzdevums pasniegt Zinaīdai Beķerei. Rūpnieka „Ziemsvētku" J. Bērziņa dāvāto augļu kasti laimēja Hermīne Turkēvica, Benjamiņa filmu laboratorijas ziedoto fotoaparātu — Austris Ruņģis no Kalamazū, uzņēmēja A. Garneja piešķirto kokgriezuma grāmatturi — Juris Zommers, bet firmas Skarleti veltīto vīna pudeli — Alberts Niedra.

Tikai brīdi, kad Ilga Freija no Austrālijas un Ziedonis Upīte no Hamiltonas saņēma „Laika" dāvāto šampanieša un firmas Skarleti atvēlēto vīna pudeli par dzejnieka atmiņēšanu, daudzi balles viesi nožēloja, ka nav bijuši vērīgāki un izlasījuši uz katra galdiņa noliktās kartītes ar paskaidrojumu, ka uz visiem galdiem pie koši izkrāsotās pudeles ar papīra brīnumpuķi piekārta kāda dzejas vārsma, bet pie divām pudelēm Ērika Ādamsona. Pirmajiem diviem šī uzdevuma atrisinātājiem bija paredzētas pārsteiguma balvas, kuŗas kūtrajiem lasītājiem par pēkšņu pārsteigumu saņēma I. Freija un Z. Upīte. Bet nu jau bija par vēlu atģisties un palasīt to, kas lasīšanai nolikts uz katra galdiņa... Vai šai neuzmanībā vainojams iespiestais balles izdevums „Preses Pīle", kas vairāk vilināja uz lasīšanu? Tādā gadījumā tā bija jauna Preses pīles (Mīles vai arī citas) viltība un nelietība, sagandējot iespēju baudīt Laimes mājas labvēlību un viegli tikt pie iespējamas pārsteiguma balvas.

Zg.

Preses konference Pigbridžā

JŪLIJA VAIMANAS REIZĒ NOPIETNS UN SAPĪLOTS ZIŅOJUMS NO HAMILTONAS

Tik smagu sniega vētru un atkalu Pigbridža nebija sen piedzīvojusi... tas notika tieši janvāŗa vidū, kad no gaisa nonāca ļurpat pusotras pēdas sniega vienā naktī, un visa Pigbridža izskatījās kā Alaska, pārklāta ar 2 collu ledus kārtu. Protams, vislielāko prieku piedzīvoja bērni, jo skolas bija pāris dienu slēgtas. Darbi tomēr visā pilsētā turpinājās, kaut gan samazinātos apmēros.

Ledus un sniega masas nespēja sastindzināt Jūliju Vaimanu. Lai stiprinātu tradiciju un paražu saites, viņš, karnevālu laikam tuvojoties, sasauca Pigbridžas tradicionālo preses konferenci. Kad bija sapulcējušies galveno organizāciju pārstāvji un lielāko preses organu līdzstrādnieki, J. Vaimana teica „īsu" uzrunu:

„Cienījamā dāma un godājamie kungi! Esam godam nosvinējuši Kanadas 100 gadu jubileju. Vienalga, kuŗā Kanadas vietā latvieši dzīvotu, viņu vārds tika godam slavināts un dzirdēts! Tāpat nav svarīgi, kuŗā vietā mums laida uzstāties Expo 67, tomēr mēs tur bijām — par spīti visām represijām! Vēl šodien ir spēkā patiesība: kam vara, tam taisnība!

Igauņi Expo izdarībās mums tālu priekšā. Viņi ne vien dekoreja ar sarkano krāsu traucētājus pieminekļus, bet arī lika plīvot veselas 39 dienas Expo laukumā brīvās Igaunijas karogam. Bet latvieši pārējos baltiešus pārspēja 7. novembŗa demonstrācijā Otavā pie padomju sūtniecības, demonstrējot savu pārliecību: mēs vēl neesam asimilējušies un neesam samierinājušies ar pastāvošo iekārtu dzimtenē! Pigbridžā tika iespaidīgi atzīmēta latviešu nedēļa, kad Latvijas karogs kā vienīgais etnisko grupu simbols 1. jūlijā plīvoja pie pilsētas valdes nama. Godam jāpiemin ar Kanadas Simtgades ordeņiem dekorētie mūsu pilsētas latviešu izcelsmes divi sporta vīri un viena daiļā dzimuma pārstāve. Augstā Pigbridžas sabiedrība ar prieku konstatē: mēs neesam aizmirsti, bet atzīti!

Piedošanu, piedošanu!... Šīs preses konferences nolūks nebija cildināt mūsu skaisto pagātni, bet raudzīties tiešī tuvākai nākotnei acīs, proti: 13. Pigbridžas karnevālam. Kanadas simtgades daudzo svinēšanu dēļ mēs tikām izspiesti no slavenās Šeratona viesnīcas zālēm, bet šogad — Latvijas jubilejas gadā — mēs tiekam laipni aicināti atpakaļ, tā tad — Pigbridžas karnevāls tradicionāli risināsies Šeratona viesnīcas Kristalla zālē šāgada 3. februārī. Sākums plkst. 7.30 vakarā ar iecienīto Ferry Benny deju kapellu. Būs masku godalgošana arī Pigbridžas simboli — cūkas pie sienām. Dzird, ka lielāko daļu masku gudro kollektiviem pulciņiem. Ieejas maksa karnevālā tikai 3 dol. Ibet galdu rezervēšanas, jo līdz šim šeratona viesnīcai galdu vēl nav trūcis. Kabatas pie durvīm neliks kontrolētas, bet par bezkabatainajiem gādās pilna bufete. „Pigbridžas Ziņām" redaktors vēl nav strasts, bet cerams, ka līdz karnevālam tas radīsies. Profesionāļi un amatieri savus rakstus „Pigbridžas Ziņām" lūgti iesūtīt vietējās DV nodaļas priekšsēdim. Paldies par uzmanību. Tas no manas puses viss. Vai cienījamai dāmai un kungiem būtu kādi jautājumi? — Nav, viss skaidrs par Pigbridžas karnevālu!"

Bet jautājumu birums radās par citu tematu.

„Vai tik ļoti daudzinātā Draudzības balle tiešām notiks?"

„Jā, tā notiks 16. martā Holliday Inn viesnīcas Imperial Palace zālē, kur par deju mūziku gādās 8 vīru deju kapella Pitera Daimonda vadībā."

„Runā, ka ieeja ballē maksāšot 25 dol. no pāŗa, tikai kārtīgi salaulātiem, bet 15 dol. neprecētiem vieniniekiem."

„Tas nepareizi! Vieniniekiem būs jāmaksā tikai 12,50 dol., par ko pretī saņems ne tikai deju, bet arī smalku smalkās vakariņas un speciāli importētu koncertu! Bet nu diezgan šī notikuma apgaismošanai! Vispirms uzsildīsimies Pigbridžas karnevāla iedancošanai, lai martā ar pavasari sirdīs un svinīgā solī varam iziet Draudzības balles polonēzē!"

Jūlijs Vaimana

Nekavējoties jāpieteicas lidojumam

Kā jau ziņojām pagājušā gada decembrī, Kanadas DV zemes valde organizē lidojumu par pazeminātu maksu uz Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkiem Hanoverā, Vācijā, kas notiks laikā no 1. — 3. augustam. Lidojums tomēr būs iespējams vienīgi tad, ja pisteikšies 135 dalībnieki. Tādā gadījumā ceļš abos virzienos maksātu ap 280 Kanadas dolaru.

Pagaidām nav pieteicies nepieciešamais interesentu skaits, bet lidmašīnu sabiedrībai jau jāiemaksā prasītā garantijas summa. Kanadas DV valdes aizrunātā ir vienīgā lidmašīna, kuŗu Kanadā iespējams dabūt vēlamajā laikā lidojumam uz Eiropu. To vēlas arī kāda vāciešu grupa, kuŗa justos laimīga, ja DV plānotais lidojums nepietiekama dalībnieku skaita dēļ izjuktu. Tādēļ lidmašīnu sabiedrība vairs negrib ilgāk gaidīt un prasa tūlītēju iemaksu, kuŗu Kanadas DV valde gatava izdarīt tikai tad, ja vajadzīgais dalībnieku skaits nodrošināts, ai cinot visus interesentus tagad nekavējoties šim ļoti izdevīgajam lidojumam pieteikties.

Kanadas DV valde ir pārliecināta, ka īsi pirms izlidošanas dalībnieku netrūktu, jā — interesentu izrādītos pat par daudz. Tomēr tik ilgi nevar gaidīt, lai vienīgo vēl brīvo un dabūjamo lidmašīnu nodrošinātu latviešu grupai. Līdzšinējā pieredze rāda, ka sākumā pieteikšanās vienmēr bijusi kūtra, kaut intereses nav trūcis. To apliecināja arī Zviedrijas DV valdes pr-dis L. Talters, kas organizēja lidojumu uz DV organizācijas 20. gadasvētkiem Čikagā: sākumā pieteikšanās bijusi tik kūtra, ka jau pacēlusies doma par lidojuma atsaukšanu, bet beigās bijis tik daudz interesentu, ka varētu aizņemt vietas pat divās lidmašīnās. Līdzīgu pieredzi guvis arī A. Pērkons, kas 1964. gadā organizēja lidojumu no Toronto uz Eiropas latviešu 1. dziesmu svētkiem Hamburgā. Tādēļ nav šaubu, ka tāpat būs arī šoreiz, tikai var gadīties, ka interesentu pieplūdums nāks par vēlu. Tādēļ lidojuma nodrošināšanai nepieciešama nekavējoša pieteikšanās.

Izlidošana paredzēta 30. jūlija vakarā no Maltonas lidlauka Toronto uz Hamburgu, bet atgriešanās 21. augustā. Lidojuma dalībnieki uzturēšanos dažādās Eiropas valstīs varēs kārtot pēc pašu vēlēšanās. Iespējams, ka lidmašīna atceļā dalībniekus varēs uzņemt arī Anglijas galvaspilsētā Londonā, ja pieteiktos pietiekams skaits tādu, kas to vēlētos. Lai iegūtu pazeminātō lidojuma maksu, visiem dalībniekiem gan jābūt DV organizācijas biedriem (izlidojuma dienā vismaz jau 6 mēnešus) un to ģimenes locekļiem, tomēr tas nav šķēršlis, jo katram interesentam iespējams iestāties kādā DV nodaļā un tā iegūt tiesības uz šo lidojumu par pazeminātu maksu.

Tuvāka informācija un pieteikšanās Toronto pie A. Pērkona (86 Pine Crest Rd., Toronto 9, On.; tālr. vakaros 769-8923, vai arī darbā 365-2561); Montrealā pie J. Gributa (7014 De L'Epee, Apt. 2, Montreal 15, Que.; tālr. 277-8424) un Hamiltonā pie E. Breikša (547 King St. W., Apt. 402, Hamilton, Ont.; tālr. 528-2201).

Reizē ar pieteikšanos katram dalībniekam jāiemaksā 100 dol., kuŗus saņems atpakaļ, ja lidojumu nepietiekama dalībnieku skaita vai citu iemeslu dēļ neizdotos noorganizēt.

Rd.

TORONTO ZIŅAS

TORONTO

● TLMM kluba rīkotajās un J. Veckara vadītās žibulēšanas sacensībās 20. janvārī Simko ezerā piedalījās 27 makšķernieki un 4 jaunieši. Visu dalībnieku izvilkto asaŗu skaits sasniedza 1440, lomā esot arī 4 siļķēm un 1 līdakai. Rezultātu izvērtēšanā skaitīja tikai par 9 collām lielākus asaŗus. Tā pieaugušo konkursā uzvarēja H. Leitis ar 37 asariem 15¾ mārc. kopsvarā. Viņa lomā bija arī 190 mazāku asaŗu. 2. vietā A. Zilgalvis ar 32 asaŗiem 14½ mārc. (95), bet 3. vietā V. Pundors ar 13 asaŗiem 7½ mārc. (68), kā arī vienu 7½ mārc. līdaku. Jauniešu grupā uzvarēja A. Krieviņš ar 16 asaŗiem 6-7/8 mārc. (68), 2. J. Krieviņš ar 10 asaŗiem 4½ mārc. (20) un 3. J. Ķivlis ar 8 asaŗiem 2¾ mārc. (35). Visi pirmo trīs vietu ieguvēji saņēma kluba dāvinātās balvas, bet H. Leitis arī ceļojošo balvu, kuŗu pasniedza valdes pr-dis Dr. P. Bārdiņš. Nākošās žibulēšanas sacensības notiks 4. februārī plkst. 7 rītā Simko ezerā pie Gilfordas, piedaloties arī citu klubu makšķerniekiem.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja aprūpes darbam izdevusi 600 dol., gadu mijā nosūtot palīdzības saiņus uz okupēto Latviju, Vāciju un arī Kanadā.

● TLB gadskārtējā masku balle šogad sauksies „Latviešu sabiedriskā doma" un notiks 9. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Telpu dekorēšanu uzņēmies mākslinieks O. N. Grebže. Galdiņi pasūtināmi pa tālruni 466-2988.

● DV Toronto nodaļas jaunā nama oficiālās atklāšanas sarīkojumā 27. janvārī plkst. 6.30 vakarā koncerta daļā dziedās soprāns Marta Cakare no Čikagas un baritons Pēteris Geistauts komponista I. Saksa klavierpavadījumā. Saviesīgā daļa sāksies plkst. 8.30 vakarā, bet namu interesenti varēs apskatīt, sākot ar plkst. 3 pēcpusdienā.

● TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiks 28. janvārī, plkst. 5 pēcpusdienā, Latviešu namā. Ģimnazijas drāmatiskā pulciņa dalībnieki uzvedīs L. Auzānes—Vītoliņas godalgoto lugu „Atbalsis", ko iestudējis H. Miķelsons.

● TLMM kluba gada sapulce notiks 28. janvārī plkst. 8 rītā Latviešu namā. Pistoļu sekcijas dalībniekiem nododamas iepriekšējā gada ieroču atļaujas jaunu saņemšanai.

● DV Toronto nodaļas valde norāda, ka pastāvēšanas laikā pirmoreiz izraudzītā nominācijas komisija biedru gada sapulcei 4. februārī radīta, lai palīdzētu rast kandidātus nodaļas pārvaldes amatiem jau iepriekš un tā panāktu laika ietaupījumu sapulces gaitā. Kandidātus, kas būs piekrituši nominācijai, komisija minēs sapulcē attiecīgajā darba kārtas punktā, bet visiem sapulces dalībniekiem ir tiesības minēt arī citus kandidātus no savas puses.

● Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējam karnevālam, kas notiks 16. februārī Kolumba zālē, labāko masku godalgošanai savas gleznas ziedojuši A. Anšmits, A. Strucis, K. Bērziņš un Valija Mērniece. Godalgos karnevāla tematam „Skurbulis mēness burbulī" atbilstošāko, kā arī oriģinālāko un laikmetīgāko masku, bet vienu no ziedotajām gleznām izlozēs. Visi iepriekšējo gadu karnevālu apmeklētāji, kuŗi starplaikā būtu mainījuši adreses, lūgti to paziņot Latvja valdes pr-dim J. Zuntakam (205 Glendonwynne Rd., Toronto 9; tālr. 762-0285), lai nerastos sarežģījumi ielūgumu izsūtīšanā.

HAMILTONA

● Hamiltonā 20. un 21. janvārī notika LNJAK organizēto sešu nedēļu nogalu kursu otra cikla pirmais posms, pulcinot ap 60 jauniešu ne vien no Kanadas, bet arī no ASV. Kursus ievadīja māc. E. Pavasars ar īsu svētbrīdi. Sekoja pārrunas Ojara Sila vadībā par jauniešu iesaistīšanos latviešu sabiedrībā un tās pasākumos. Pēc pusdienām „Jaunās Gaitas" redaktors Laimonis Zandbergs vadīja paneļdiskusijas par latviešu „007", pārrunājot jauniešu interesi par latviešu laikrakstiem, grāmatām un vispār literātūru. Kursanti sacerēja īsus stāstus, dzejoļus u. c. ievietošanai kursu avīzē „Traips". Vakara ballē piedalījās apm. 85 jaunieši. Otrā dienā kursu lektori bija Toronto latviešu ģimnazijas inspektrise V. Slaviešа un LNJAK valdes pr-dis A. Zaķis. Kursus pabeidzot, to vadītājs O. Sils paziņoja, ka kursu nākošais posms notiks martā Otavā, kā arī izteica LNJAK pateicību visiem, kas palīdzējuši pie kursu labās izdošanās, sevišķi viesmīlīgajām saimniecēm — vanadžu kopai, Hamiltonas latviešu biedrības un ev.-lut. draudzes dāmu komitejām, tāpat Latviešu biedrībai un Mednieku un makšķernieku klubam.

BŠK

MONTREALĀ IEVADĪTS JUBILEJAS GADS

Ar latviešu veco strēlnieku un leģionāru cīņu atceres sarīkojumu DV Montrealas nodaļa 13. janvārī ievadīja Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas sarīkojumu virkni vienā no lielākajām latviešu kolonijām Kanadā. Sarīkojumu Victoria Hall telpās ar uzrunu atklāja Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, vispārējos vilcienos pakavējoties pie strēlnieku un leģionāru cīņu nozīmes. Konsuls uzsvēra, ka pašreizējā okupācija Latvijā nevar turpināties mūžīgi, jo diktatūras bijušas arī agrākos laikos, bet, kā vēsture liecina, vienmēr sabrukušas. Tādēļ arī pašreizējā komūnistiskā diktatūra Pad. savienībā un okupētajās valstīs neglābsies no sabrukuma, un tās ir mūsu cerības uz Latvijas brīvības atjaunošanu.

Plašāku referātu par latviešu strēlnieku vienību dibināšanas un cīņu laiku sniedza viens no to līdzgaitniekiem — Lāčplēša kara ordeņa kavalieris R. Goba. Referents klausītājiem lika izjust un pārdzīvot sīvās cīņas gan pie Ķekavas un Tīreļpurvā, gan arī Nāves salā un pie Ložmetēju kalna, kur vēsturiskās Ziemsvētku kaujas prasīja ap 9000 latviešu strēlnieku dzīvību. Niknuma un grūtību ziņā šīs strēlnieku cīņas līdzinājās latviešu leģionāru cīņām Kurzemes cietoksnī otra pasaules kara beigu posmā. Tautai, kuŗai ir tik drosmīgi cīnītāji un nacionāla pašapziņa, ir ne tikai cildena vēsture, bet arī nākotne.

Par latviešu karavīru cīņām kā pirmajā, tā otrā pasaules karā runāja arī J. Saliņš, saskatot tajās daudzas parallēles un kopīgo mērķi — Latvijas brīvību.

DV nodaļas valdes pr-dis J. Gributs pasniedza balvas uzvarētājiem šaušanas sacīkstēs: jauniešu klasē M. Vecziediņam un M. Mālderim, bet strēlnieku klasē A. Skujiņam. Par sekmīgu darbu nodaļā un vispār organizācijā Kanadas DV zemes valdes atzinības rakstu saņēma L. Zeltiņa.

Sarīkojums beidzās ar saviesīgu vakaru pie vanadžu klātajiem un aprūpētajiem galdiem. Mājīgā atmosfairā un draudzīgās pārrunās par aizvadītajām cīņām, kritušajiem un vēl dzīvajiem cīņu biedriem ātri aizritēja stundas.

R. N.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Divkārša jubi

Ja būtu griba un vajadzība pēc preciza raksturojuma jubilejai, kuŗu Čikagā nosvinēja 14. janvārī, tad pareizākais apzīmējums būtu — neparasta jubileja. Neparasta tā bija lielā dalībnieku skaita un tā sastāva dēļ, kas godināja priesteri-mūku Boļeslavu Baginski: 21. decembrī viņam piepildījās 25 priesterības, bet 9. janvārī 50 mūža gadi. Šo divkāršo jubileju tad nu nosvinēja 14. janvārī.

Svinību garīgā daļa sākās Aglonas Dievmātes baznīcā, kur jubilārs vadīja pateicības dievkalpojumu, asistējot lietuviešu provinciālam Dr. V. Rimšelim un spredikojot prelātam V. Strelevicam. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris tēva Viktora Čivzeļa vadībā.

Pēcpusdienā jubilāru godināja Latviešu namā, kuŗa Viestura zālē draudzes padomes pr-ks J. Vilciņš atklāja svinību aktu, aicinot prelātu V. Strelevicu vadīt svētbrīdi. Tajā prelāts pasvitroja mīlestības tikuma nozīmi kā privātajā, tā tautas dzīvē. Latvijas mariāņu mājas priekšnieks un bijušais ģenerālpriekšnieks tēvs S. Škutāns jubilāram paziņoja, ka pāvests Pauls VI viņam šai gadījumā piešķiris savu svētību un pasniedza šīs svētības tekstu. Tad nolasīja rakstveida sveicienus, kuŗus bija sūtījis biskaps J. Rancāns, mariāņu aktuāla ģenerālpriekšnieks biskaps Česlavs Sipovičs Romā un Medisona biskaps C. Odanells. Pēc Amerikas latviešu katoļu apvienības pr-ka P. Daugavieša sumināuma nolasīšanas jubilāru sveica Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis un Latviešu katoļu studentu apvienības pr-ks J. Valainis.

Pēc svinību koncerta daļas vakara dalībnieki nama apakšējā zālē pakavējās pie grezni klātiem azaida galdiem, kur runāja vēl gara apsveicēju virkne. Tuvu pie 300 svinību dalībnieku vidū bija arī daudz amerikāņu draugu. ASV tautas vietnieku nama locekļa D. Rostenkovska sveicienus un dāvanu nodeva viņa sekretārs V. Nega.

Tēvs Boļeslavs Baginskis dzimis 1918. gada 9. les garīgajā cent guva pamata un pabeidzot Aglon klasisko nodaļu. J cumā viņš iestājās terī, kuŗa vadībā garīgās un intele veidošanu. 1939. g jās garīgajā sem brīd skaitījās La tātes katoļu teolo bet jau nākošajā kiem okupējot Le dījumu slēdza. T bija spiests turpin vāti, slēpjoties T iestādes nesteidzā mināra jaunatvērs dzot izdarīja un teoloģisko augsts ginskis jau bija eksāmenu privātu steidzies tik tālu, tikai dažu priekš mināra vadība vi dijas turpināt un ti. 1942. gada 21. lavu Baginski ie teri.

Tie bija grūti gadi. Jauno pries mēja par Gaig prāvestu, kur viņš su 1943. gadu, bet kaps A. Urbšs v ssvu Liepājas di gada septembrī Baginski aizsūtīja līdz kara vētras jubilārs 1945. gad dās Romā, lai p dijās. Ieguvis teo ta gradu Angeliku jās Bībeles insti du laikā ieguva b ciāta un doktora du Svētajos rak

Kad Belo Hor jā, radās sarež semināra profes sarpā, Vatikāns rakstu katedrā citiem mācības sp arī B. Baginski. diem viņš pārcēl darbojās latviešu būdams arī izde nes Balss" admin 1958. gada Bojes vada Aglonas dra

Top rokas gram jaunatnes pulciņ

Klīvlendā 13. janvārī notika pirmā Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes sēde pēc kongresa Čikagā. To vadīja par jaunu ievēlētais ALJAs pr-dis Valdis Daiga, piedaloties 11 no 13 valdes locekļiem. Iztrūka rietumkrasta viceprieksšsēde Anna Peņģe no Sanfrancisko un vidienas-rietumu viceprieksšsēdis Vitālis Kursītis no Demoinas.

Uldi Kariņu apstiprināja par sešu nedēļu nogales kursu vadītāju. Pārrunāja Rietumberlinē rīkojamā pasaules latviešu jaunatnes kongresa jautājumus. Šo kongresu laikā no 26.—31. jūlijam kopīgi organizē Eiropas latviešu jaunatnes apvienība (EL JA), Amerikas latviešu jaunatnes apvienība (ALJA) un Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā (LNJAK), sagatavojot katra vienu trešdaļu no kongresa programmas. Informācija par lidojumiem uz Rietumberlīni saņemama no Valža Liepiņa (79 Cambridge Ave., Apt. 2125, Toronto 6, Ontario, Canada).

Sakarā ar Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu jubileju valde pārrunāja, kā labāk iepazīstināt amerikāņu sabiedrību ar Latviju, latviešu tautas gara mantām un likteni. Community Action News radioprogrammas noraida ziņas bez maksas, ko varētu izmantot sarīkojumu izziņošanai, kuŗi, iespējams, pievilktu arī amerikāņu sabiedrību, piemēram, ALAs organizēto Latvijas jubilejas izstādi un koncertus. ALJAi padomā daži projekti, par kuŗiem atklātībai ziņos vēlāk, kad tie būs vairāk konkrētizēti.

Čikagas kongresā izteica vēlēšanos atjaunot jaunatnes pulciņu darbību, uzdodot šo pienākumu apgabalu viceprieksšsēžiem, kas problēmu pašreiz mēģina atrisināt. Izrādās tomēr, ka aktīvākie ir jaunieši 14—20 gadu vecumā, kuŗus vecākie atstājuši novārtā, sekodami vairāk savas grupas interesēm. ALJA uzņēmusies izirušos pulciņus apvienot, atjaunot un dibināt jaunus pilsētās, kuŗās dzīvo pi latviešu. Pasākur izdoties, jo čik Jauntirānu kā at ju sagatavo piepr rokas grāmatu", skripta divas tre tavas. Saturā būs ziņas par statūtie gi, valdes sastāvs līdzekļi un to pār totēkas, protokoli smes ar citām ja biedriskām organi daudz citas vajadzī informācijas. Pielik versācijas vārdnīc niem, izskaidrotie miem pat tādiem j nekad vēl sabiedrī piedalījušies. Rok manuskripta izstrā lās Dace Jauntirān niņš, Olģerts Pav Rituma un Uldis matu paredzēts izd majam ALJAs kon

Z

Daugavas Vanagu Zviedrijas valde, tamā publicista Osv da zviedru valodā sa matu par Zviedrij ternēto baltiešu kar ju un izdošanu Pa pasniegusi savu pir devumu Latvijas ne sludināšanas 50. gad kuŗas zviedru tituls nerade balternas tra ge ar 1945—1946" ap ar daudz ilustrācijā plašāka nekā latviešu devums par to (Imanta, 1956. gadā)

Par grāmatas apm tu dod galveno noda 1946. gada 25. janvā Otrais pasaules karš valstis; Zviedrija un stu okupācija; 1945.

...NTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas valde norāda, ka pastāvēšanas laikā pirmoreiz izraudzītā nominācijas komisija biedru gada sapulcei 4. februārī radīta, lai palīdzētu rast kandidātus nodaļas pārvaldes amatiem jau iepriekš un tā panāktu laika ietaupījumu sapulces gaitā. Kandidātus, kas būs piekrituši nominācijai, komisija minēs sapulcē attiecīgajā darba kārtas punktā, bet visiem sapulces dalībniekiem ir tiesības minēt arī citus kandidātus no savas puses.

● Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējam karnevālam, kas notiks 16. februārī Kolumba zālē, labāko masku godalgošanai savas gleznas ziedojuši A. Anšmits, A. Strucis, K. Bērziņš un Valija Mērniece. Godalgos karnevāla tematam „Skurbulis mēness burbulī" atbilstošāko, kā arī oriģinālāko un laikmetīgāko masku, bet vienu no ziedotajām gleznām izlozēs. Visi iepriekšējo gadu karnevālu apmeklētāji, kuri starplaikā būtu mainījuši adreses, lūgti to paziņot Latvja valdes pr-dim J. Zuntakam (205 Glendonwynne Rd., Toronto 9; tālr. 762-0285), lai nerastos sarežģījumi ielūgumu izsūtīšanā.

HAMILTONA

● Hamiltonā 20. un 21. janvārī notika LNJAK organizēto sešu nedēļu nogaļu kursu otra cikla pirmais posms, pulcinot ap 60 jauniešu ne vien no Kanadas, bet arī no ASV. Kursus ievadīja māc. E. Pavasars ar īsu svētbrīdi. Sekoja pārrunas Ojara Sila vadībā par jauniešu iesaistīšanos latviešu sabiedrībā un tās pasākumos. Pēc pusdienām „Jaunās Gaitas" redaktors Laimonis Zandbergs vadīja paneļdiskusijas par latviešu „007", pārrunājot jauniešu interesi par latviešu laikrakstiem, grāmatām un vispār literātūru. Kursanti sacerēja īsus stāstus, dzejoļus u. c. ievietošanai kursu avīzē „Traips". Vakara ballē piedalījās apm. 85 jaunieši. Otrā dienā kursu lektori bija Toronto latviešu ģimnazijas inspektrise V. Slavieša un LNJAK valdes pr-dis A. Zakis. Kursus pabeidzot, to vadītājs O. Sils paziņoja, ka kursu nākošais posms notiks martā Otavā, kā arī izteica LNJAK pateicību visiem, kas palīdzējuši pie kursu labās izdošanās, sevišķi viesmīlīgajām saimniecēm — vanadžu kopai, Hamiltonas latviešu biedrības un ev.-lut. draudzes dāmu komitejām, tāpat Latviešu biedrībai un Mednieku un makšķernieku klubam. BSK

...ĪTS JUBILEJAS GADS

...sabrukušas. Tādēļ arī pašreizējā komūnistiskā diktatūra Pad. savienībā un okupētajās valstīs neglābsies no sabrukuma, un tās ir mūsu cerības uz Latvijas brīvības atjaunošanu.

Plašāku referātu par latviešu strēlnieku vienību dibināšanas un cīņu laiku sniedza viens no to līdzgaitniekiem — Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris R. Goba. Referents klausītājiem lika izjust un pārdzīvot sīvās cīņas gan pie Ķekavas un Tīreļpurvā, gan arī Nāves salā un pie Ložmetēju kalna, kur vēsturiskās Ziemsvētku kaujas prasīja ap 9000 latviešu strēlnieku dzīvību. Niknuma un grūtību ziņā šīs strēlnieku cīņas līdzinājās latviešu leģionāru cīņām Kurzemes cietoksnī otra pasaules kaŗa beigu posmā. Tautai, kurai ir tik drosmīgi cīnītāji un nacionāla pašapziņa, ir ne tikai cildena vēsture, bet arī nākotne.

Par latviešu kaŗavīru cīņām kā pirmajā, tā otrā pasaules kaŗā runāja arī J. Saliņš, saskatot tajās daudzas paralēles un kopīgo mērķi — Latvijas brīvību.

DV nodaļas valdes pr-dis J. Gributs pasniedza balvas uzvarētājiem šaušanas sacīkstēs: jauniešu klasē M. Vecziediņam un M. Mālderim, bet strēlnieku klasē A. Skujiņam. Par sekmīgu darbu nodaļā un vispār organizācijā Kanadas DV zemes valdes atzinības rakstu saņēma L. Zeltiņa.

Sarīkojums beidzās ar saviesīgu vakaru pie vanadžu klātajiem un aprūpētajiem galdiem. Mājīgā atmosfairā un draudzīgās pārrunās par aizvadītajām cīņām, kritušajiem un vēl dzīvajiem cīņu biedriem ātri aizritēja stundas. R. N.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Divkārša jubileja

Ja būtu griba un vajadzība pēc precīza raksturojuma jubilejai, kuŗu Čikagā nosvinēja 14. janvārī, tad pareizākais apzīmējums būtu — neparasta jubileja. Neparasta tā bija lielā dalībnieku skaita un tā sastāva dēļ, kas godināja priesteri-mūku Boļeslavu Baginski: 21. decembrī viņam piepildījās 25 priesterības, bet 9. janvārī 50 mūža gadi. Šo divkāršo jubileju tad nu nosvinēja 14. janvārī.

Svinību garīgā daļa sākās Aglonas Dievmātes baznīcā, kur jubilārs vadīja pateicības dievkalpojumu, asistējot lietuviešu provinciālam Dr. V. Rimšelim un sprediķojot prelātam V. Strelevičam. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris tēva Viktora Čivzeļa vadībā.

Pēcpusdienā jubilāru godināja Latviešu namā, kuŗa Viestura zālē draudzes padomes pr-ks J. Vilciņš atklāja svinību aktu, aicinot prelātu V. Streleviču vadīt svētbrīdi. Tajā prelāts pasvītroja mīlestības tikuma nozīmi kā privātajā, tā tautas dzīvē. Latvijas mariāņu mājas priekšnieks un bijušais ģenerālpriekšnieks tēvs S. Škutāns jubilāram paziņoja, ka pāvests Pauls VI viņam šai gadījumā piešķīris savu svētību un pasniedza šīs svētības tekstu. Tad nolasīja rakstveida sveicienus, kuŗus bija sūtījis bīskaps J. Rancāns, mariāņu aktuāla ģenerālpriekšnieks bīskaps Česlavs Sipovičs Romā un Medisona bīskaps C. Odanells. Pēc Amerikas latviešu katoļu apvienības pr-ka P. Daugavieša suminājuma nolasīšanas jubilāru sveica Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis un Latviešu katoļu studentu apvienības pr-ks J. Valainis.

Pēc svinību koncerta daļas vakara dalībnieki nama apakšējā zālē pakavējās pie grezni klātiem azaida galdiem, kur runāja vēl gaŗa apsveicēju virkne. Tuvu pie 300 svinību dalībnieku vidū bija arī daudz amerikāņu draugu. ASV tautas vietnieku nama locekļa D. Rostenkovska sveicienus un dāvanu nodeva viņa sekretārs V. Nega.

Tēvs Boļeslavs Baginskis dzimis 1918. gadā 9. janvārī Latgales garīgajā centrā Aglonā, kur guva pamata un vidus izglītību, pabeidzot Aglonas ģimnazijas klasisko nodaļu. Jau 16 gadu vecumā viņš iestājās mariāņu klosterī, kuŗa vadībā turpināja savas garīgās un intelektuālās dzīves veidošanu. 1939. gadā viņš iestājās garīgajā seminārā, kas tobrīd skaitījās Latvijas universitātes katoļu teoloģijas fakultāte, bet jau nākošajā gadā, boļševikiem okupējot Latviju, šo iestādījumu slēdza. Topošais teologs bija spiests turpināt studijas privāti, slēpjoties Talsos. Arī vācu iestādes nesteidzās ar garīgā semināra jaunatvēršanu. Ka to beidzot izdarīja un nosauca par teoloģisko augstskolu, B. Baginskis jau bija ar studijām un eksāmenu privātu nolikšanu aizsteidzies tik tālu, ka trūka vairs tikai dažu priekšmetu. Tādēļ semināra vadība viņam atļāva studijas turpināt un pabeigt privāti. 1942. gada 21. decembrī Boļeslavu Baginski iesvētīja par priesteri.

Tie bija grūti un baigi kaŗa gadi. Jauno priesteri tūlīt nozīmēja par Gaigalavas draudzes prāvestu, kur viņš nostrādāja visu 1943. gadu, bet 1944. gadā bīskaps A. Urbšs viņu aicināja uz savu Liepājas diocēzi. Tā paša gada septembrī priekšniecība B. Baginski aizsūtīja uz Vāciju. Tiklīdz kaŗa vētras bija apklusušas, jubilārs 1945. gada oktobrī ieradās Romā, lai papildinātos studijās. Ieguvis teoloģijas licenciāta gradu Angelikumā, viņš iestājās Bībeles institūtā un trīs gadu laikā ieguva bakalaura, licenciāta un doktora kandidāta gradu Svētajos rakstos.

Kad Belo Horizontā, Brazīlijā, radās sarežģītas problēmas seminārā profesoru un vadības starpā, Vatikāns turienes Svēto rakstu katedrai kopā ar trim citiem mācības spēkiem aizsūtīja arī B. Baginski. Pēc četriem gadiem viņš pārcēlās uz ASV un darbojās latviešu katoļu aprūpē, būdams arī izdevuma „Dzimtenes Balss" administrātors. Kopš 1958. gada Boļeslavs Baginskis vada Aglonas draudzi Čikagā. S. Š.

Top rokas gramata jaunatnes pulciņam

Klīvlendā 13. janvārī notika pirmā Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes sēde pēc kongresa Čikagā. To vadīja par jaunu ievēlētais ALJAs pr-dis Valdis Daiga, piedaloties 11 no 13 valdes locekļiem. Iztrūka rietumkrasta vicepriekšsēde Anna Peņģe no Sanfrancisko un vidienas-rietumu vicepriekšsēdis Vitālis Kursītis no Demoinas.

Uldi Kariņu apstiprināja par sešu nedēļu nogales kursu vadītāju. Pārrunāja Rietumberlīnē rīkojamā pasaules latviešu jaunatnes kongresa jautājumus. Šo kongresu laikā no 26.—31. jūlijam kopīgi organizē Eiropas latviešu jaunatnes apvienība (ELJA), Amerikas latviešu jaunatnes apvienība (ALJA) un Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā (LNJAK), sagatavojot katra vienu trešdaļu no kongresa programmas. Informācija par lidojumiem uz Rietumberlīni saņemama no Valža Liepiņa (79 Cambridge Ave., Apt. 2125, Toronto 6, Ontario, Canada).

Sakarā ar Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu jubileju valde pārrunāja, kā labāk iepazīstināt amerikāņu sabiedrību ar Latviju, latviešu tautas gara mantām un likteni. Community Action News radioprogrammas noraida ziņas bez maksas, ko varētu izmantot sarīkojumu izziņošanai, kuri, iespējams, pievilktu arī amerikāņu sabiedrību, piemēram, ALAs organizēto Latvijas jubilejas izstādi un koncertus. ALJAi padomā daži projekti, par kuŗiem atklātībai ziņos vēlāk, kad tie būs vairāk konkrētizēti.

Čikagas kongresā izteica vēlēšanos atjaunot jaunatnes pulciņu darbību, uzdodot šo pienākumu apgabalu vicepriekšsēžiem, kas problēmu pašreiz mēģina atrisināt. Izrādās tomēr, ka aktīvākie ir jaunieši 14—20 gadu vecumā, kuŗus vecākie atstājuši novārtā, sekodami vairāk savas grupas interesēm. ALJA uzņēmusies izirušos pulciņus apvienot, atjaunot un dibināt jaunus pilsētās, kurās dzīvo pietiekams skaits latviešu. Pasākumam vajadzētu izdoties, jo čikagieši ar Juri Jauntirānu kā atbildīgo vadītāju sagatavo pieprasīto „Pulciņu rokas grāmatu", kuŗas manuskripta divas trešdaļas jau gatavas. Saturā būs nepieciešamās ziņas par statūtiem un to paraugi, valdes sastāvs un uzdevumi, līdzekļi un to pārvaldīšana, kartotēkas, protokoli, sēdes, attieksmes ar citām jaunatnes un sabiedriskām organizācijām, tāpat daudz citas vajadzīgas un derīgas informācijas. Pielikumā būs konversācijas vārdnīca ar terminiem, izskaidrotiem un saprotamiem pat tādiem jauniešiem, kas nekad vēl sabiedriskā darbā nav piedalījušies. Rokas grāmatas manuskripta izstrādāšanā piedalās Dace Jauntirāne, Lauris Kalniņš, Olģerts Pavlovskis, Vilma Rituma un Uldis Streips. Grāmatu paredzēts izdot līdz nākamajam ALJAs kongresam. Z. K.

Vecie strēlnieki Ziemsvētku kauju atceres dievkalpojumā Mineapoles — St. Paulas latviešu ev.-lut. baznīcā: pirmajā rindā no kreisās — kopas priekšnieks A. Leiše, A. Bērziņš, V. Ragovskis un A. Grincevičs; otrā rindā — A. Žagars, J. Ciris, J. Auziņš un K. Stumbris. Foto: Z. Zoltners

ATSĀKSIM VĒLREIZ AKTĪVITĀTI!

Nupat aizvadītajā nacionālpolitisko darbinieku un organizāciju pārstāvju sanāksmē Ņujorkā pārrunāja arī Baltijas pastmarkas jautājumu. Šai sakarā Amerikas latviešu apvienība un organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States aicina visus tautiešus un organizācijas vēlreiz atsākt vēstuļu rakstīšanas akciju Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atcerei veltītas pastmarkas lietā. Šai atsāktajai akcijai jābūt izteikti aktīvai un jānotiek abu nākošo nedēļu laikā, jo ir pamats domāt, ka mūsu prasība pastmarkas jautājumā „aizmirsusies" prezidenta Džonsona pasta ministra atvilktnē. Šādu „aizmāršību" ir cerības labot, ja abu nākošo nedēļu laikā kā ASV kongresā, tā pasta ministrijā masveidīgi ienāktu pieprasījumi un atgādinājumi, kas liecinātu par ASV baltiešu kāpinātu un nemitīgu interesi attieksmē uz šīs pastmarkas izdošanu. Šādas pārliecības radīšanai nepieciešamas nevis pāris simtu, bet gan tūkstošiem vēstuļu. Ja mēs visi enerģiski un bez kavēšanās sāksim atkal rīkoties, tad būs pamats ticēt, ka mūsu prasību arī ievēros.

Mēs labi apzināmies, ka Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atceres pastmarkas lietu atbalsta ne vien baltiešu sabiedrība, bet arī daļa amerikāņu sabiedrības. Ļoti ievērojams ir atbalsts, kuŗu šis projekts saņem no ASV kongresa. Arī pastmarku izdošanas padomdevēju komiteja (Citizens' Stamp Advisory Committee) šīs pastmarkas izdošanai ir labvēlīgi noskaņota, bet nesaprotamu iemeslu dēļ mums nav pieejamas oficiālās ziņas par jautājuma attīstību. Liekas, ka pastmarkas izdošanas jautājuma izšķiršana pašreiz kavējas tādēļ, ka pasta ministrs (Postmaster General) projektam vēl nav devis savu piekrišanu. Tādēļ nepieciešams vēlreiz parādīt mūsu aktīvitāti šai jautājumā, nekavējoties rakstot (adrese: Postmaster General, Washington D.C., 20260) individuālas vēstules, bet to kopijas piesūtot sava iecirkņa kongresmenim. Īss vēstules paraugs:

Dear Sir:

We understand that the issuance of a Baltic postage stamp in 1968 has generated considerable support in the US Congress. To their support, please let us add ours. Please give your approval to this project!

Respectfully,
(vārds, uzvārds, adrese)

Organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļas rīcībā ir par jaunu sagatavoti uzsaukumi, adreses un vēstuļu paraugi (pieprasīt: 2932 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill. 60625), kurus uz pieprasījumu nekavējoties izsūtīs.

Atsāksim strādāt! Ja mēs visi vienoti un bez kavēšanās šai darbā pieliksim arī savu roku un sirdi, mūsu prasību arī sadzirdēs un ievēros. Arī Baltijas valstu rezolūciju Nr. 416 pieņēma tieši pēdējo dienu aktīvitātes rezultātā. Valdemārs Korsts

100 gadu jubilejas zīmē

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS GADA SAPULCE

Šis ir ne tikai Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres, bet arī t.s. Māmuļas — Rīgas latviešu biedrības 100 gadu jubilejas gads, un tā Toronto latviešu biedrības gada sapulcē daudz laika veltīja pārrunām šo notikumu cienīgai atzīmēšanai. Visvairāk laika tomēr prasīja valdes ievēlēšana, lielākai daļai minēto kandidātu atteicoties. Beidzot jaunajā valdē ievēlēja visus līdzšinējos: I. Sveķi, J. Sveķi, A. Gribustu, I. Alksni, M. Matīsu un V. Sabanski, bet kandidātos M. Grebži un I. Alksni. Revīzijas komisijā ievēlēja E. Slaucītāju, V. Āpši un J. Skrastiņu; kandidātos J. Rolavu un A. Šternu. Par biedrības deleģēto LNAK padomes locekli arī trim nākošajiem gadiem apstiprināja mākslinieku O. Grebži.

TLB sapulcē 21. janvārī, kuŗu vadīja J. Rolavs un K. Šlesers, protokolējot J. Zibiņam un I. Svekim, no 259 biedriem piedalījās ap 40. Pārrunājot iecerētos jubilejas sarīkojumus un Latviešu biedrībām veltītās grāmatas izdošanu, sapulces dalībnieki bija vienprātīgi, ka ieceru īstenošana atkarīga no materiālajām iespējām. Cildenu priekšzīmi sapulcē parādīja Valdis Briedis, nododams čeku par 100 dol. ar vēlējumu 50 dol. izmaksāt pie LNAK nodibinātajā Latvijas 50 gadu atceres fondā, bet otrus 50 dol. izlietot biedrības jubileju sarīkojumiem. Tādēļ pārsteidza sapulces lēmums, ar 15 pret 12 balsīm noraidot E. Preisa priekšlikumu biedrības jaunajā budžetā paredzēt 100 dol. jau minētajam LNAK fondam un līdzīgu summu LNJAK darbam. Budžetu pieņēma negrozītā veidā, tā akceptējot valdes projektu, ar 1150 dol. ienākumos un izdevumos.

Gada sapulci ar vispārēju ziņojumu par biedru skaitu un to kustību, notikušajiem sarīkojumiem, biedrības telpu izmantošanu un līdzīgiem jautājumiem ievadīja valdes pr-dis A. Gribusts. Ar klusuma brīdi godināja pēdējā laikā mirušos biedrības biedrus J. Preisbergu, O. Vietnieci un D. Brastiņu.

Kasieris J. Sveķis norādīja, ka aizvadītais gads biedrības dzīvē bijis ļoti rosīgs un sekmīgs arī materiālajā ziņā. Budžetā paredzētie ienākumi ievērojami pārsniegti un kopsummā bijuši 2739,34 dol., no tiem izdoti 1785,91 dol., dodot 953,43 dol. atlikumu. Ienākumu lielākais postenis bijušas biedru maksas — 504 dol., sarīkojumi devuši 487,88 dol. un ziedojumos ienākuši 312 dol. Izdevumos telpu īre prasījusi 700 dol. Vairākām biedrības nozarēm ir pašām savas kases, kuŗu summas minētajos skaitļos nav ietilpinātas.

Dāmu komitejā darbojušās 8 aktīvas locekles, kā ziņoja pr-ce E. Āpše. Komitejas tiešie ienākumi bijuši 898,61 dol., bet izdevumi 365,08 dol., dodot 533,53 dol. atlikumu. Īpaši rīkotais bazārs TLB sestdienas skolas atbalstam devis 360,81 dol. atlikumu, kas jau nodots skolai. Komitejas sarīkojumu un darbības kopīgais apgrozījums pārsniedz 5000 dol., Čikagas Piecīšu izrādes ieskaitot. Par regulāriem sarīkojumiem izveidoti veco ļaužu vai māmuļu vakari.

Par TLB sestdienas skolas darbību ziņoja pārzine A. Martinsone. Šis ir 18. mācības gads, pašreiz skolai ir 360 audzēkņu un 21 skolotājs. Skolas naudu maksā 227 ģimenes. Skolas kasē pašreiz ir 2352,99 dol., bet speciālos fondos 978,87 dol., no tiem neaizkaramajā fondā 700 dol., grāmatu fondā 170,86 dol. un mikrofona iegādes fondā 108,01 dol. Skolas bibliotēkā ir 590 lasāmgrāmatu un 196 dažādas mācību grāmatas.

Inženieŗu un techniķu kopā, ieskaitot 16 jaunuzņemto biedru, kopīgais dalībnieku skaits ir 88. Notikuši 6 referāti, viena ekskursija un gadskārtējā inženieŗu balle. Kopas kasē pašreiz ir 304,43 dol., kā ziņoja K. Šlesers.

Tautas deju kopas Diždancis vadītājs Z. Miezītis ziņoja, ka arī dejotājiem aizvadītais gads bijis ļoti rosīgs. Ar tautas deju uzvedumiem Diždancis piedalījies latviešu dienās Montreālā, Ontario dienā pasaules izstādē, Kanadas nacionālajā izstādē, Kanadas simtgades festivālā Sūsenmarijā un vairākos citos plašākos sarīkojumos. Diždancī pašreiz ir 21 dalībnieks. Kases atlikums 486 dol. Tuvākajā nākotnē iecerēta grāmatas „Latviešu tautas melodijas" izdošana.

Par iecerētā Rīgas latviešu biedrības 100 gadu dibināšanas atcerei un vispār latviešu biedrībām veltītā rakstu krājuma izdošanas iespējām informēja izdevuma galvenais redaktors V. Upeslācis, kas intensīvi sarakstījies un izdarījis aptaujas daudzās trimdas latviešu biedrībās vairākās valstīs, kā arī sazinājies ar eventuāliem līdzstrādniekiem un rakstu autoriem. Kopīgais atzinums ir, ka, ievērojot ierobežoto laiku visu materiālu savākšanai un rūpīgai apstrādāšanai, kā arī ierobežotos līdzekļus, grāmata nevarētu būt vēsturisks kapitāldarbs, bet tikai analitisks pārskats. Izdevuma pamatā būtu apcere par Rīgas latviešu biedrību, bet atsevišķās nodaļās apskatītu latviešu biedrību darbību pirms Latvijas proklamēšanas, neatkarības laikā, okupāciju gados un pēc otra pasaules kaŗa brīvajā pasaulē. Sevišķi pēdējā daļa varētu būt visai plaša, jo brīvajā pasaulē darbojas ap 300 latviešu biedrību, no kuŗām vairākas jau piesūtījušas teicamus materiālus par savu darbību. No 13 aicinātajiem līdzstrādniekiem piekrītošu atbildi jau devuši 5, to vidū arī Dr. N. Vīksniņš, apsolīdams rakstu seriju par Rīgas latviešu biedrību. Grāmatas izdošana lielā mērā atkarīga no financiālās bazes, tādēļ redakcijas kollēģija ieteic nekavējoties dibināt īpašu finanču komisiju. Pēc vispusīgām pārrunām sapulce uzdeva to izraudzīt jaunajai valdei un rūpēties, lai grāmata iznāktu ne vēlāk kā nākošā gada pirmajā ceturksnī.

*

A. Gribusts ziņoja par kultūras daļas un šacha sekcijas darbību, bet J. Rolavs par bridža kopu, kuŗas dalībnieku skaits pieaudzis uz 20.

E. Slaucītāja vadībā revīzijas komisija atzina, ka valdes un visu nozaŗu darbība bijusi rosīga un sekmīga. Kases, grāmatvedība un dažādi attaisnojošie dokumenti atrasti labā kārtībā, tādēļ visiem darbiniekiem izteicama pateicība.

Atsevišķā darba kārtas punktā iztirzāja Rīgas latviešu biedrības dibināšanas 100 gadu atceres atzīmēšanu Toronto, par ko ziņoja īpašās rīcības komitejas pr-dis I. Alksnis. Dažādi sarīkojumi plānoti visam gadam. Pirmais būs Rīgas latviešu biedrības dibināšanas 100 gadu atceres akts 17. martā plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā. Konkrēts datums — 12. oktobris — noteikts jau

(Nobeigums 8. lpp.)

ZVIEDRIJAS DV NOZĪMĪGS DEVUMS

Daugavas Vanagu organizācijas Zviedrijas valde, izdodot pazīstamā publicista Osvalda Freivalda zviedru valodā sagatavoto grāmatu par Zviedrijā 1945. gadā internēto baltiešu kaŗavīru traģēdiju un izdošanu Pad. savienībai, pasniegusi savu pirmo nozīmīgo devumu Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadā. Grāmata, kuŗas zviedru tituls ir „De internerade balternas tragedi i Sverige ar 1945—1946" aptveŗ 432 lpp. ar daudz ilustrācijām un krietni plašāka nekā latviešu valodas izdevums par to pašu tematu (Imanta, 1956. gadā).

Par grāmatas apmēriem ieskatu dod galveno nodaļu virsraksti; 1946. gada 25. janvāŗa traģēdija, Otrais pasaules karš un Baltijas valstis; Zviedrija un Baltijas valstu okupācija; 1945. gada maijs un latviešu kaŗavīru liktenis; Baltieši nejūtas Zviedrijā droši; Nolemts izdot 167 internētos baltiešu kaŗavīrus Pad. savienībai; Pasākumi internēto baltiešu glābšanai; Internēto klusā cīņa par savu dzīvību; Viņus tomēr izdeva boļševikiem; Kādēļ tam vajadzēja notikt?; Ko panāca zviedru sabiedrības opozicija pret izdošanu?; Internēto liktenis pēc izdošanas; Baltijas tautas cer, ka reiz taisnība tomēr uzvarēs.

Grāmatai priekšvārdu rakstījuši divi ievērojami zviedru sabiedrības pārstāvji — bīskaps Svens Danells un profesors Birgers Nērmans. Pēdējais cita vidū raksta:

„Izcilais latviešu publicists Osvalds Freivalds ar šo savu grāmatu par internēto baltiešu izdošanu krieviem paveicis ļoti vērtīgu darbu. Pēc daudzu gadu darba viņš savācis materiālus par šo satraucošo notikumu — oficiālus dokumentus, riksdaga debates, preses diskusijas, liecības par izdoto likteni u.t.t., ar to panākot pilnību, kuŗai trūkst salīdzinājuma. Tas ir darbs, uz kuŗu nākotnē arvien atsauksies, kad būs runa par šo tematu. Ja Osvalda Freivalda uztraucošā grāmata par baltiešu izdošanu 1946. gadā palīdzēs, lai kaut kas līdzīgs mūsu zemē nekad vairs nenotiktu, tā būs veikusi lielu uzdevumu."

Grāmatu Zviedrijas DV valde piesūta visiem zviedru valdības un parlamenta locekļiem, baznīcas un universitāšu vadītājām personām un daudziem citiem zviedru sabiedrības pārstāvjiem. R. T.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

MINESOTA

● DV apvienība Minesotā ar vanadžu kopu sagādāja t.s. Dvīņu pilsētu vecajiem strēlniekiem patīkamu pārsteigumu, sarīkojot viņu cīņu atceri un vietējo strēlnieku godināšanu. Abu latviešu draudžu Zvaigžņu dienas dievkalpojumos mācītāji E. Ķiploks un P. Langins pieminēja strēlnieku nestos upuŗus un aizlūdza par kritušajiem un Dieva mierā aizgājušajiem cīnītājiem. Pēc dievkalpojumiem DV apvienības valdes vīri un biedri aizveda strēlniekus ar viņu dzīvesbiedrēm uz apvienības pr-ka V. Vijuma māju St. Paulā, kur pie klātiem galdiem draudzīgās pārrunās pakavējās līdz vēlai vakara stundai. V. Vijums apsveica strēlniekus kā pirmos cīnītājus, kas iezvanīja Latvijas brīvības zvanus, bet prof. J. Peniķis citēja latviešu dvēseļu tulka K. Skalbes rakstus. Raksturojot strēlnieku cīņu nozīmi, J. Peniķis sevišķi izcēla strēlnieku tēvzemes mīlestību un varoņgaru, kas stipri cēla latviešu tautas pašapziņu. Vakarā piedalījās 9 strēlnieki, kas nu jau vecumā no 70—90 gadiem. Pārrunās viņi atcerējās seno cīņu epizodus. Programmas daļā Guna Kalmīte spēlēja klavieres, bet Jānis Zemjānis vijoli. Nobeigumā DV apvienībai ar vanadžu kopu un visiem labvēļiem pateicās strēlnieku kopas pr-ks A. Leiše. Andr. L.

GRAND RAPIDI

● Kā informē Latviešu kaŗa invalidu apvienības Mičigenas nodaļas valdes pr-dis V. Apsītis, Ziemsvētku palīdzības akcijas ietvaros tautieši Mičigenā saziedojuši 403 dol. No šīs summas Rotas izbūvei nodoti 108 dol, bet aprūpei 294 dol., kuŗi savukārt sadalīti šādi: pabalstiem Vācijā 200 dol. un ASV 30 dol, bet K. Apsītim, A. Gūtmanim un J. Ozoliņam katram pa 10 dol.

● DV apvienības vanadžu apspriedē 15. janvārī ievēlēja jauno kopas valdi, kuŗā radās tikai nelielas pārmaiņas. Priekšnieces amatā darbosies līdzšinējā O. Jansone, viņas palīdze Z. Meiere, sekretāre M. Pastare, kasiere E. Pope, biedrzine A. Bergmane, saimniecības daļas vadītāja A. Barkāne, aprūpes nozares darbinieces Z. Vēliņa un I. Daunere un sakarniece ar DV mēnešrakstu vanadžu lietās I. Dankere. V. Z.

DEMOINA

● DV apvienības Demoinā gada sapulcē 14. janvārī izrietēja, ka aizvadītais darbības gads bijis ļoti sekmīgs. Paredzētais budžets izpildījies ar atlikumu. Intensīvi turpināti DV lauku īpašuma Saulkalnes izbūves darbi, paveikti vairāku nepieciešamo ēku būvdarbi, ierīkota šautuve, izdarīti plaši nolīdzināšanas un automašīnu novietnes iekārtošanas darbi, sākti apstādījumi. Biedru skaits bijis 73. Vanadzes noorganizējušas divas sekcijas — rokdarbu un literāro ar regulārām nodarbībām. Lauku īpašuma izbūves komisija paredzējusi tikpat intensīvi turpināt darbus arī šogad. Darbīgākie vanagi un vanadzes apbalvoti ar ASV zemes valdes un pašas apvienības goda un atzinības rakstiem. Par priekšnieku jaunajam darbības gadam ievēlēja līdzšinējo Jāni Kļaviņu, bet valdē Arvīdu Stundiņu, Richardu Evaltoviču, Voldemaru Palku, Ati Krūmiņu, Andri Ķirsi, Jāni Rodi un Raimundu Krūmiņu. Vanadzes par priekšnieci ievēlēja Veltu Žuburu, bet valdē Kristīni Vaisvilu, Mildu Evaltoviču, Almu Kļaviņu un Annu Stundiņu. Revīzijas komisijā ievēlēja Jāzepu Upenieku, Pauli Valteru un Valfrīdu Ievaltu. Sapulce nolēma iegādāties vēl vienu Gaŗezera paju par 100 dol. Sk.

VAŠINGTONA

● Vašingtonas pavalsts latviešu kreditsabiedrība, uzsākot trešo darbības gadu, varēja konstatēt, ka biedru skaits uz šāgada 1. janvāri bija 107, bet bilance 27.138,59 dol. Aizvadītais darbības gads pabeigts, izmaksājot 5% dividendes par noguldījumiem. Aizdevumi izmaksāti 17 personām 16.337 dol. kopsummā. Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkošanai Sietlā kreditsabiedrība atvēlēja 25 dol., tāpat nolēma ar 25 dol. atbalstīt vienu jaunieti — kreditsabiedrības biedru vai biedra ģimenes locekli — braukšanai uz Divreizdivi nometni.

PA KĀRĻA ULMAŅA PĒDĀM

Sakarā ar Draudzīgā aicinājuma gadskārtu 28. janvārī, kuŗa ierosinātājam Kārlim Ulmanim aizvadītajā gadā būtu bijusi 90. dzimšanas diena, lasītājus varētu interesēt kādas jaunākas ziņas par Latvijas pēdējā valsts prezidenta gaitām ASV.

Kaut pagājusi jau ne mazāk par pusi gadsimta, kopš K. Ulmanis atstājis Amerikas krastus, ar labu gribu joprojām iespējams sameklēt dažus viņa tā laika paziņas vai darbības lieciniekus Linkolnā, Nebraskas pavalstī. Man nesen bija izdevība apmeklēt Linkolnas ziemeļu daļā amerikānieti Rutu Garniju (Ruth Gurney), kuŗas vīrs bijis K. Ulmaņa studiju biedrs, bet viņa pati tai pašā Nebraskas universitātē studējusi mājturību.

Izlasījusi amerikāņu laikrakstos, ka viņas paziņa K. Ulmanis 1934. gadā stājies Latvijas valdības priekšgalā, Ruta Garnija, būdama dedzīga filateliste, aizrakstīja viņam, lūdzot atsūtīt Latvijas pastmarkas. Viņas vēstule nepalika veltīgi rakstīta: K. Ulmanis atcerējās ne tikai Rutu Garniju, bet arī divas savas kādreizējās skolotājas, atsūtot visām Latvijas universitātes mācības spēka V. Metjūza darbu „The Tricolor Sun", latviešu lirikas antoloģiju.

Interesanti bija arī aplūkot viņas saņemto Latvijas pastmarku kollekciju, kuŗā ietilpa 3—50 santimu vērtības ar ievērojamu latviešu attēliem, tāpat saglabātos amerikāņu laikrakstu izgriezumus attieksmē uz K. Ulmani. Ruta Garnija glabā arī vēstules ar K. Ulmaņa paša vai viņa sekretāra Alfreda Brieža parakstiem. Kādā no savām vēstulēm K. Ulmanis rakstījis, ka studiju laiks, kuŗu aizvadījis Linkolnā, bijis viens no skaistākajiem.

Linkolnas latvieši centušies visus materiālus un liecības par K. Ulmaņa šai pilsētā pavadīto laiku saglabāt vai savākt. Tā 1954. gada pavasarī Latviešu preses biedrības uzdevumā Nebraskas universitātes piensaimniecības ēkā uzstādīja mākslinieka B. Dzeņa bronzā veidoto piemiņas plāksni ar tekstu latviešu un angļu valodā, bet Linkolnā nodibinātais K. Ulmaņa stipendiju fonds katru gadu izsniedz latviešu studentiem stipendijas. Jāatzīmē vēl, ka K. Ulmaņa Linkolnas gaitu materiālus vācis un apstrādājis pēdējā laikā Nebraskas universitātes lauksaimniecības fakultāti beigušais Andris Kleinhofs.

Atceroties Draudzīgo aicinājumu un tā ierosinātāju K. Ulmani, tautiešiem, kas dzīvo vai iegriežas Linkolnā, būs, varbūt, interese apskatīt pēdējā Latvijas valsts prezidenta dāvāto pastmarku kollekciju un atsūtīto latviešu lirikas grāmatu. Ruta Garnija to neliegs, jutīsies pat iepriecināta, kā man paskaidroja. Viņas adrese: 2309 N. 56th St., uz Klīvlendas ielas stūŗa. No pilsētas centra turp var nokļūt ar Uni Place autobusu.

Herta Mierkalne

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Playter Blvd.: Atsevišķa dubultķieģeļu 13 istabu, 3 dzīvokļu māja, ūdens - eļļas apkure, plats privāts iebraucamais ceļš un divas lielas garāžas.

Danforth — Broadview: Atsevišķa dubultķieģeļu, 10 istabu, 2 dzīvokļu māja, ūdens - eļļas apkure, 36 x 120 pēdas liels gruntsgabals, privāts iebraucamais ceļš un divas garāžas.

O'Connor — St. Clair: Atsevišķa 2-stāvu, 9 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, privāts iebraucamais ceļš. Prasītā cena $24.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MŪMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVELE VISĀ PILSĒTĀ.

Mūsu mīļais vanags

Alberts Zembergs

dzimis 1896. gada 4. decembrī,
pēkšņi šķīries no mums 1968. gada 24. janvārī Londonā, Ontario.

Dziļās sērās

DAUGAVAS VANAGU SAIME LONDONĀ

Latviešu strēlnieku 6. Tukuma pulka cīņu dalībnieks

Alberts Zembergs

dzimis 1896. gada 4. decembrī, pievienojies aizsaules pulkiem šāgada 24. janvārī Londonā, Ontario.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Latviešu karavīru veterānu strēlnieku biedrība Kanadā

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Pa ziemas sezonu, ja atļaus sniega apstākļi, katru sestdienu un svētdienu Happy Hills parkā un Ērgļu līgzdā notiks slēpošana un braukšana ar motorkamanām.

27. janvārī — pl. 6.30 vakarā DV Toronto nodaļas nama (125 Broadview Ave.) oficiālās atklāšanas sarīkojums ar koncertu.

28. janvārī — plkst. 5 TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgais aicinājums Latviešu namā, Toronto. L. Auzānes - Vītoliņas komēdija „Atbalsis."

3. februārī — pl. 7 vakarā Mairitas un Gunāra Larsena (no Austrālijas) vijoļkoncerts Sv. Jāņa baznīcas zālē.

4. februārī — pl. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas zālē Edītes Timermanes audzēkņu vakars.

8. februārī — plkst. 8.15 vakarā pianistes Ilzes Štrāles - Didrichsons koncerts. Unitarian koncertzālē, 175 St. Clair Ave. W.

10. februārī — pl. 7.30 DV Toronto nod. namā, 125 Broadview Ave. Toronto, DV nodaļas masku balle „Zem lielgabaliem".

16. februārī — pl. 8 vak. Columbus zālē (Linden - Sherbourn) mākslinieku vienības Latvis slēgts gadskārtējais karnevāls „Skurbulis mēness burbuļi".

17. februārī — plkst. 7 vakarā Meteņu vakars ar raibu programmu V. Pukata vadībā Sv. Jāņa baznīcas telpās. Dāmu komitejas sarīkojums.

HAMILTONA

3. februārī — pl. 7.30 vakarā Pigbridžas karnevāls Royal Conaught hoteļa Kristallu zālē.

16. martā — pl. 5.30 Holiday Inn Imperial Palace zālē, 150 King E., Latviešu - kanadiešu draudzības vakars ar vakariņām, koncertu: DV koris, soliste Astra Kalniņa un dejotāja Vija Vētra ar sekojošu balli, spēlēs P. Diamond slavenā deju kapella.

Vai Jūsu „Latvija Amerikā" abonements jau pagarināts?

KENEDIJA RAGA RAĶEŠU BAZES NELŪGTIE VIESI

Par spīti simtiem miljonu dolaru ieplūšanai pasaules lielākajā raķešu izšaušanas bazē, kas apgādāta ar vismodernākajām laboratorijām un elektroniskajām ierīcēm, Kenedija raga apkaimes mežu un purvāju iemītnieku — zvēru un putnu dzīve rit savā ierastā veidā. Rajons no Floridas starp Miami un Džeksonvilli ir vārda tiešā nozīmē tropiska zvēru un putnu paradīze. Tā robeža sniedzas no Atlantijas okeana uz rietumiem, cauri priežu mežiem, purvainiem akačiem, palmu un citu savvaļas augu noklātiem apvidiem, līdz savienojas ar Sendžona upes grīvas niedrāju klajumiem.

Kādu dienu pagājušā gadā pēkšņi apturēja „Atlas - Centaur" raķetes ievadīšanu orbitā ap zemi, kad kāda uztraukta balss publikas skaļruņu sistēmā ziņoja, ka krokodīls ložņājot raķetes izšaušanas lizdas tuvumā. Izrādījās, ka niknais un šņācošais dēvinu pēdu garais krokodīls bija paspējis netraucēti izkultīes cauri kanalizācijas sistēmai un nonākt raķešu izšaušanas vietas tuvumā. Nelūgto viesi drošības policijai nācās sagūstīt un aizvadīt atpakaļ uz mazāk apdzīvotu pussalas apgabalu.

Kādu mēnesi agrāk jūrnieki Kanaveras ostā, kas atrodas tuvu Kenedija ragam, Polaris izmēģinājuma raķetes iekrāva divās ASV atomenerģijas zemūdenēs, kad apsargs pēkšņi ziņoja, ka ievērojis noslēpumainu „galvu" zemūdeņu tuvumā. Izziņoja trauksmi, un flotes ūdenslīdēji ienira siltajos ūdeņos, lai uzmeklētu nelūgto viesi. Iekraušana nokavējās par dažām stundām; beidzot ūdenslīdēji ziņoja, ka ievērotā „galva" nav bijusi nekas cits, kā milzīga apmēra jūras bruņurupucis.

Šie nepatīkamie starpgadījumi ir tikai divi no veselas virknes, kas nereti aptur visas moderno ieroču raķešu bazes netraucētā darbību, un reizēm sagādā ievērojamas neērtības izmēģinājumu gaitā.

Kaut pussalas dzīvnieki pieraduši pie cilvēku radītās periodiskās zemes rībēšanas un dimdēšanas, tomēr čūskas vēl arvien rada lielākās problēmas. Tā kāds mērnieks, strādādams kopā ar ceļa būvētājiem, astoņās stundās saskaitījis 24 indīgās klaburčūskas. Bet lielākais čūsku stāsts sākās kādā 1958. gada septembra dienā, kad viena no izšautajām Polāris raķetēm vairāku tūkstošu pēdu augstumā eksplodēja. Lieli, degoši, saplosīti metalla gabali sakrita apkārtējos krūmos un sausajā zālē, radot neskaitāmus ugunsgrēkus, kuŗu liesmas vējš pūta raķešu bazes virzienā. Uguns sienai pa priekšu no liesmu mēlēm bēga klaburčūskas, dodamās uz lielceļiem un ielavīdamās lielajos angāru rajonos. Drošības policijai bija jāpavada visa pēcpusdiena, apšaujot nāvīgos rāpuļus, kamēr uz lielceļiem tos sabrauca smagie spēkrati.

Ja runā par rekordiem skriešanā, tad augstāko sasniegumu laikam radījis kāds astoņas pēdas garš krokodīls. Tam paticis peldēties „Centaur" raķetes šķidrās degvielas izlietņu bedrē, citiem vārdiem, cilvēku radītā mākslīgā ūdens baseinā, kuŗa palaikam ieplūdināja arī raķešu degvielu pārpalikumu, ar temperatūru zem 290 F. grādiem. Pēc aculieciniekiu izteicieniem, kādu dienu krokodīls bijis savā nodabā ūdenī aizsnaudies. Starplaikā mechaniķi ieplūdināja šo nepatrasti auksto ūdeņraža šķidrumu. Tikko tas savienojies ar ūdeni, krokodīls meties ārā ar tādu pārsteidzīgu ātrumu, kādu neviens vēl nebija novērojis krokodīla skriešanā.

ASV zvejas un brīvdabas administrācija atzinusi, ka 57.000 akru lielais rajons ir zvēru un putnu aizsardzības rajons. Kādu dienu Kenedija bazes iekšējam departamentam uzdeva izdarīt putnu skaitīšanu, lai konstatētu kādu iespaidu uz putniem atstāj raķešu pacelšanās troksnis. Divas stundas pirms raķešu izšaušanas darbinieki saskaitīja vairāk nekā 2700 putnu no 40 dažādām pasugām tikai ½ jūdzi no izšaušanas vietas. Kad „dzelzs putns" ar milzīgu troksni cēlās pret debesīm, arī spalvainie čivuļi, iztraucēti no trokšņa, pacēlās gaisā, bet

Noslēpumainais trisstūris

KUR PALIKUSI TŪKSTOŠ CILVĒKU?

Kādā dienā 1966. gadā divi ASV gaisa spēku četrmotorīgi „Stratotanker" strūklu lidaparāti ar 11 vīru apkalpi atstāja savu bazi Homstedas, Miami tuvumā, lai dotos uz Atlantijas okeana austrumpiekrasti kārtējā lidmašīnu degvielas uzpildīšanas gaisa manevrā. Līdz šai dienai ne lidmašīnas, ne apkalpes, nedz arī to paliekas nav atrastas. Nesaņēma ne SOS signālus, nedz liecību par kāda veida katastrofu...

Noslēpumainie draudi, kas piemeklējuši Atlantijas okeana Floridas piekrasti, pēdējos divdesmit gados jau paspējuši prasīt pāri par tūkstoš cilvēku dzīvību.

Līdzīgi negadījumi atkārtojās bieži, uzbrūkot pēkšņi un negaidīti; pazuduši kuģi, lidmašīnas un cilvēki, kuŗiem, acīm redzot, nebijusi nekāda iespēja noraidīt ziņojumu vai sagaidīt palīdzību. Nāves josla pēc oficiāliem datiem stiepjas kā noslēpumains trīsstūris no Floridas līdz Bermūdas salām, no turienes līdz Puerto Rico un atpakaļ uz Floridu.

Neskaitāmi oficiāli izmeklējumi beigušies nesekmīgi, jo neviens nav atradis izskaidrojumu daudzajām traģēdijām. Kāda teorētiķu grupa domā, ka ir darīšana ar aviācijā pazīstamajām „gaisa bedrēm", kuŗas it kā rodas pārejošā magnētisma atslābumā. Citi turpretī argumentē ar dabas brīnumu, ko sauc par „saliektu gaisa sienu", kuŗa varot radīt tik spēcīgu savilņojumu, ka tas var saplosīt jebkuŗu kuģi vai lidmašīnu, kas gadījusies ceļā.

Par spīti spriedumiem un teorijām, noslēpumainā trīsstūŗa nāves deja turpinās vēl arvienu neatrisināta, kaut attiecīgajā okeana rajonā uzmanīgi patrulē ASV kuģi un lidmašīnas. Taču līdz šai dienai šai joslā neviens nav atrasts vai izglābts, kuŗš spētu liecināt par to, kas norisinājies vai pieklējis nelaimīgos upuŗus.

Šis noslēpums gan sniedzas tālu pagātnē. Jau Kolumbs novērojis „dīvainu gaismu", kad tuvojies Bahamu salām, bet pēdējos divos gadu desmitos traģisko negadījumu skaits strauji vairojies.

„Nāves trīsstūris" savu nosaukumu ieguva kādā 1947. gada gaisā un saulainā ziemas dienā, kad radās viens no neticamākajiem noslēpumiem ASV aviācijas vēsturē, — stāsts par pazudušo patruļu, kas neatgriezās. Tas sākās, kad kādā decembŗa pēcpusdienā pieci „Avenger" torpēdnešu bumbvežī atstāja savu ASV jūras spēku bazi pie Lauderdēlas forta Floridā, lai dotos kārtējā patruļā virs Atlantijas okeana.

Visas piecas lidmašīnas bijušas labākajā kārtībā, apkalpes ar lielu pieredzi.

Četrdesmit piecas minūtes vēlāk Lauderdēlas kontroles stacija saņēma šādu ziņojumu no lidaparātu patruļas grupas komandiera: „Viss ir ačgārns. Mēs nevaram būt droši par jebkādu virzienu... pat okeans neizskatās tā kā citās dienās. Lūdzu ziņojiet mums noteiktu atrašanās vietu. Man liekas, ka mēs nezinām, kur atrodamies."

Tad iestājās klusums. Klusums uz mūžīgiem laikiem. Kontroles torņa darbinieki izziņoja vispārēju trauksmi un milzīgais „Martin" tipa jūras hidroplāns ar 13 vīru apkalpi devās palīgā. Starp hidroplāna vadītāju un staciju izmainījās neskaitāmi ziņojumi. Tad pēkšņi radio sakari pārtrūka. Piekrastes apsardzības lidmašīnas traucās uz notikuma vietu un ziņoja, ka visas sešas lidmašīnas pazudušas bez vēsts. Nākošā dienā lidmašīnu bazes kuģis ar 30 lidmašīnām turpināja meklēšanu, bet nekā neatrada.

Nākošajos 12 mēnešos milzīgs četrmotoru „Tudor IV" satiksmes lidaparāts no britu Dienvidamerikas gaisa apvienības ar 30 pasažieriem pazuda bez miņas, it kā būtu gaisā izčākstējis. Tāds pats liktenis piemeklēja Airborne Transport Inc. DC-3 tipa satiksmes lidmašīnu ar 33 pasažieriem.

Arī šās lidmašīnas meklēja kā visus citus pazudušos. Apsardzības krasta lidmašīnas lidoja cieša formācijā pāri visam rajonam. Viņi nekā neatrada, kaut jāsaka, ka tieši šai trīsstūŗa rajonā jūra tik sekla, ka jebkādu priekšmetu, zīmi vai veidojumu jūras dibenā varētu redzēt no gaisa kā uz delnas.

Dažos nākošajos gados pazuda kāds amerikāņu „Globmaster", divas privātu grupu īrētas satiksmes lidmašīnas, viens ASV „Super-Constellation", kāda lidlauva, viena Bristoles un viena britu „York" tipa transportlidmašīna. Visi pazuda tikpat mīklaini kā iepriekšējie.

Palaikam līdzīgs liktenis skāris arī kuģus. Tā 1959. gadā preču kuģis „Sandra" ceļā uz Puerto Rico ar 300 tonnām kukaiņu indes kravu pazuda mierīgā vasaras pievakarē it kā nekad nebūtu eksistējis. Kamēr ASV jūras patruļas lidaparāts devās uz norādīto rajonu, tas varējis vēl norādīt ziņojumu: „Tur notiek kaut kas ļoti neparasts..."

Ir arī gadījumi, kad „nezināmais" aizved cilvēkus, bet laivu atstāj. Taču šāds gadījums ir tikai viens, kad 1948. gadā Kubas preču kuģis „Rubicon" atrasts noklīdis gandrīz „trīsstūŗa" vidū. Vienīgā dzīvība, ko atrada uz kuģa klāja, bija suns, bet 21 vīra apkalpe bija pazudusi bez pēdām.

Bet tie ir izņēmumi. Parasti kā upuŗi, tā satiksmes līdzekļi pazūd pēkšņi un negaidīti jūras zilajos ūdeņos vienā no Atlantijas okeana noslēpumainākajiem trīsstūŗiem. Neviens nezina ne stundu, ne dienu, kad šis noslēpums uzbruks vai atklāsies, jo līdz šim no tā nav pasargāta neviena jaunā vadāmā ierīce.

G. L.

tikko raķete bija izudusi skatam, putni mierīgi nolaidās savās līdzās vai apmetās uz zemes. Federālie pārbaudītāji varēja atgriezties uz Vašingtonu un zinot, ka savvaļas putni un dzīvnieki spēj sadzīvot ar cilvēku radītajiem tērauda „putniem".

G. L.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS

CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II

ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO

Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

DĀVINIET GRĀMATAS
Draudzīgā aicinājuma
30 gadu atcerē

A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Ritdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Vīksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M. Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlitls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Ceļu Jēzups — Piters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atmāksanu un aizliešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, spredīķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Runģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci nakti, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoppadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevičs — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Cīrka — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvārsņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņzoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvanīet
Tālr. 921-7121
DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

13. Pigbrid
notiks 1968. gada 3.
Royal Connau
MASKU GODALGOSANA
FERRY
Ieeja 3 dol. Apmek

Happy Hills
SLĒPOTAVA
Hokley Valley,
pie Oranžvilles
atvērta nedēļu nogalēs.
POMA LIFTS,
bezmaksas apmācības.
Slēpošana instruktora vadībā

Puiši, vecpuiši un vīri — sirdī vientuļi, bet
BRĪVI,
atsaucaties
kas vēl vēlētos satikt tādu pašu
OTRU PUSI!
Of. zem „50" š. av. kant.

Igauņu
CEĻOSANAS AĢENTŪRA
Tempo Travel
592 Mount Pleasant Rd. Toronto 7.
Zvanīt birojā 481-7722; mājās — 757-5080. Mēs izkārtojam ceļojumus ar gaisa satiksmi, kuģiem, pa dzelzceļu vai ar autobusiem.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri
dabūjami Toronto
latviešu veikalos

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jaunie rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINISU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komitejas rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555. Toronto

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās

PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

...air: Atsevišķa 2-stāvu, 9 istabu du-
...2 vannas istabas, 2 virtuves, pri-
...ceļš. Prasītā cena $24.900.

...NIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ
...Ā IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

...T GRĀMATAS
...gā aicinājuma
...du atcerē

...mijkrēslis, rom.	$6.00
...eskaitās, nov.	$7.50
...s ūdeņi, stāsti	$4.00
...rom.	$5.50
...dzej.	$4.50
...ska — Meža bērni	$4.00
...itls un viņa zvēri	$4.00
	$3.60
...e, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
...sāla, stāsti	$8.20
...nder Communism	$5.95
...āj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
...ie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
...iņš, rom. latg. izl.	$7.00
...	$17.00
...za.	$2.50
...vēsele, rom.	$4.00
...šanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
...Jāņu naktīm, rom.	$4.00
...	$4.00
...ze, rom.	$4.80
...kalnā, spredīķi	$2.40
...bild, atm.	$4.00
...zīņu grāmata	$4.00
..., pastāsti un feļetoni	$4.50
...s, pats	$4.00
...pasakas VIII	$7.80
...di, stāsti	$4.50
...ne, st.	$3.80
...rinumi	$4.75
...ši par zinātni un teātri	$5.70
...es of Co-Existence	$6.00
...sakas VIII sēj.	$7.80
...ā stiklā, stāsti	$4.00
..., rom.	$4.00
...ens, rom.	$5.00
...grāmata	$7.80
...mit, atm.	$6.00
...	$6.00
...āksla	$6.00
...maipās	$6.00
...om.	$4.80
..., vēst. rom.	$3.80
...ā meklē līgavu, rom.	$4.50
...cinās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
...ņība	$6.00
...n proza	$3.80
...Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
...	$3.00
...ļš, stāsti	$3.80
...	$4.00
...	$3.80
...	$3.00
...sti	$3.00
...utviešu karavīrs	$4.60
..., rom.	$5.00
... rom. I d.	$4.50
... dēmoni, rom.	$4.50
...a, karik.	$5.00
...aule	$4.50
...izmirstami sporta brīži un	$4.00
...	$4.50
...rki mugurā	$4.50
...	$20.00
...	$37.50
...	$37.50
...as dziesmas	$5.50
...ģika	$5.50
...sakas 7. gr.	$7.80
...as	$10.00
...cina	$6.50
...mata	$2.00
...	$6.80
...	$4.00
...rsnieks	$4.00
... savās rokās	$3.50
...oktobri	$3.90
...s koks, rom.	$4.50
..., atm.	$5.00
...ma, stāsti	$4.00
...ga, atm.	$3.80
...m. par Bēthovena dz.	$9.60
...ir pieci	$7.00
...nīca	$3.50
...šķara	$3.50
...s bērnu audzināšana	$0.50
...	$6.50
...oveles	$4.50
...tš, pasakas	$3.25
...ģoļi un lir. poemas	$3.50
...s paradīzes, dzejas	$3.80
...r 102 ilustrāc.	$8.50

...šanai zvaniet
...921-7121

...MATNĪCĀ
...ge St., Toronto 4, Ont.

...ABŪJAMA
...plastikas - mazgājama
...tnieka
..... $8.00
...ālā iesaiņojumā, cena $9.00
...GU GRĀMATNĪCA
...oronto 4, Ont. Canada.

13. Pigbridžas karnevāls

notiks 1968. gada 3. februārī, plkst. 7.30 Hamiltonā,
Royal Connaught hotelī, Šeratona zālē.

MASKU GODALGOŠANA ATSPIRDZINĀJUMI LOTERIJA

FERRY BENNY DEJU KAPELLA.

Ieeja 3 dol. Apmeklēt lūdz

Hamiltonas vanadzes un vanagi

Kapt.
VOLDEMĀRS RUBIS
dzimis 1902. g. 7. nov. Pēterpilī,
miris 1967. g. 9. jūnijā Sietlā.

Apv. valdes loceklis
ADOLFS BRIEDIS
dzimis 1910. g. 9. februārī Igaunijā,
miris 1967. g. 23. oktobrī Longvjū, Vašingtonā.

Viņus piemiņā glabās
ASV ZIEMEĻRIETUMU
DV APVIENĪBA

Zirdziņš vien, arkliņš vien
Lielajā tīrumā;
Arājiņš atsagula
Visu mūžu dienasvidu.

Toronto Window MFG Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROGIS

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā. 491 College St., Toronto 4, Ont.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Happy Hills
SLĒPOTAVA
Hokley Valley,
pie Oranžvilles
atvērta nedēļu nogalēs.
POMA LIFTS,
bezmaksas apmācības.
Slēpošana instruktora vadībā

DARBA PIEDĀVĀJUMS

Steidzīgi vajadzīgs fabrikas pārstāvis Ontario provincē, kam pieredze pārdošanā un laba angļu valoda, ar dzīves vietu Toronto. Vecumā ne jaunāku par 21 gadu, neprecējies. Jābūt savai automašīnai, par ko fabrika maksā.

Pieteikties telefoniski aptaujai: 759-5697,
no pl. 10 — 15.00
NALCO BOATS MFG. Co.
42 Crockford Blvd. Scarboro, Ont.

LABĀKAIS VEIDS KĀ NOKLŪT EIROPĀ!!!!

!!!! 1968. G. LIDOJUMI !!!!

24. jūl. — Nujorka-Frankfurte-Berlīne,	24. jūl. — Toronto-Parize-Berlīne;
1. aug. — Berlīne-Hanovera;	1. aug. — Berlīne-Hanovera;
20. aug. — Parize-Nujorka.	14. aug. — Parize-Toronto.
Aptuvena cena — ASV $285 (pārtraucot lidojumu Frankfurtē — ASV $270.)	Aptuvena cena — Kan. $310 (pārtraucot lidojumu Parizē — Kan. $290)

Pieteikšanā ar $50 iemaksu:
V. Liepiņš, 70 Cambridge Ave., Apt. 2125, Toronto 6, Ontario, Canada.
Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress — Berlīnē — 26. — 31. jūl., 1968
Otrie Eiropas Latviešu Dziesmu Svētki — Hanoverā — 1. — 4. aug., 1968
ALJA ELJA LNJAK

LATVIJAS ROTAS
DIMANTI · PULKSTEŅI
Zeltkales
VALUDE
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 538—2887 Pantiešiem atlaide

Puiši, vecpuiši un vīri —
sirdī vientuļi, bet
BRĪVI,
atsaucaties
kas vēl vēlētos satikt
tādu pašu
OTRU PUSI!
Of. zem „50" š. av. kant.

Nu ir reize lēti
iegādāties labas grāmatas!
DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA
30 GADU ATCEREI
grāmatas ar līdz 50 proc.
atlaidi visās grāmatnīcās

Visu šo mēnesi varat iegādāties trimdas latviešu un klasiskās literatūras jaunos un agrākos darbus.

Pieprasiet cenrāžus, tie ir izsūtīti visām grāmatnīcām, kas iesniegušas norēķinus par pagājušo gadu un tajās palētinājums ir arī spēkā.

Jaunajā 1968. gadā gaidāmi 3 doktoru intriģējoši jaundarbi.

Dr. E. Andersons ... Dr. A. Berķis ... Dr. J. Polis

Grāmata par Latviju
Kultūrvēsturisks romāns
Spiegu darbība kara laika Rīgā

LATVJU GRĀMATA

Igaunu
CEĻOŠANAS AĢENTŪRA
Tempo Travel
592 Mount Pleasant Rd. Toronto 7.
Zvanīt birojā 481-7722; mājās — 757-5080. Mēs izkārtojam ceļojumus ar gaisa satiksmi, kuģiem, pa dzelzceļu vai ar autobusiem.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri
dabūjami Toronto
latviešu veikalos

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Parakstu .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

VALD BEBRIS
759 - 0266
sagādā
apdrošināšanu,
uz ko var paļauties.
Neatsaucama auto apdrošināšana ikvienam licenzētam braucējam

PUĶU
VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām.
Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

R. G. Balodis, D.C.
Ārsts — chiropraktiķis
Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes. 928 A Kingston Rd. Toronto 13, Ont. tālr. 699-3584.
Pieņemu Hamiltonā: 2 reizes nedēļā, otrdienās un sestdienās,
191 James St., tālr. JA 2-4713

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6 - 5 1 5 2
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ĶUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, norakstī, tulkojumi.

CREST FLORISTS HU 7-0491
667 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana palielinājumi duplikāti
citi darbi izcilus kvalitāte atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto

---

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Sapemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4. Ont.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMUNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

MĒS IESPIEŽAM
- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Danforth — Chester: Iggedējs tabakas un rakšmīlietu veikals. Cena $3.400, ieskaitot inventāru un preces. Pārdošanas iemesls — slimība.

Yonge — Lawrence: 4 istabu dubultķieģeļu bungalovs. Īpašums labi uzturēts. Cena $21.000.

Scarboro — Golden Mile: 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, moderna virtuve, vannas istaba, izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $4.000.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ ZĪMĒJAM ORLIĢĀCIJAS BEZ ATLIDZĪBAS

Kurp stūrēs Pentagona jaunais kapteinis?

(Pārnesums no 1. lpp.)

dīgi slaveno Kubas invāzijas mēģinājumu „Cūku līcī".

Apstākļu pazinēji norāda arī uz divām izcilām Klifforda īpašībām: pirmkārt, viņš smalki pārzina starptautiskās attiecības un vispār ārlietas — pat tādā mērā, ka dažkārt minēts pat par Raska pēcteci ārlietu ministra amatā; otrkārt, viņš pārzina sīkumos Pentagona aparātūru un bijis arī pāris reižu Āzijā. Sarunā ar žurnālistiem pats Klifords gan pasteidzies uzsvērt, ka nekad nav iestājies par Vietnamas kara darbības tālāku eskalāciju.

Jaunajā amatā Klarks Klifords stāsies ar 1. martu.

Aizejošais aizsardzības ministrs Roberts Maknamara tomēr atstās neizdzēšamas pēdas visā Pentagonā, un tās, kā apgalvo zinātāji, tur paliks tik ilgi, kamēr vien pastāvēs šī visvarenākā militārā virsstruktūra vēsturē. Pat viņa pretinieki virsnieku aprindās nenoliedz, ka pēdējos sešos vai septiņos gados Maknamaram izdevies to pārveidot no diezgan paviršī un vaļīgi noorganizēta konglomerāta par lieliski funkcionējošu, cieši salidētu monolītu, kuram pat tā sīkdaļās ir uzspiests Maknamaras personības un spīdošā organizatora zīmogs. Ne mazāk nozīmīgi ir, ka viņam izdevies iznīdēt tik ļoti kaitīgo chronisko berzi ASV atsevišķo ieroču šķiru starpā.

Tādēļ Baltā nama paziņojums pērnajā novembrī par Maknamaras aiziešanu no amata nāca visiem ļoti negaidīts. Neviens viņu neuzskatīja par „kara vanagu", visu laiku viņš bija tuvos draugos ar otru slavenu Robertu Kenediju, bet tas jau kopš laba laika sācis spēlēt „miera baloža" lomu, lai tiksai apmierinātu Kenediju dzimtas ilgas un godkāri redzēt par valsts pirmo pilsoni atkal kādu no saviem locekļiem. Varbūt daļēji Roberta Kenedija ietekmē Maknamara ne vienreiz vien bija ieteicis piesardzību Vietnamas kara tālākajā eskalācijā un bija apliecinājis arī savu gatavību meklēt ar Pad. savienību kādu vienošanos, kas atļautu ierobežot abu valstu neierobežotu sacensību kodolieroču ražošanā.

Pēdējos gados ASV gandrīz vai pie labā toņa piederējās slavēt Maknamaru par amerikāņu admirāļu un ģenerāļu savaldīšanu; viņu cildināja pat kā labu militāru stratēģi... Tikai retumis tuksnesī atskanēja pa brīdinājuma balsij. Šo reto saucēju vidū bija pazīstamais nelokāmais viceadmirālis Haimens Rikovers. Viņš bija teicis: „Izteikt neatkarīgu spriedumu, nākt klajā ar neatkarīgiem ieskatiem, — tagad ir gandrīz vai neiedomājama lieta. Un tomēr ir un paliek fakts, ka tāda sabiedrība, kas baidās no kritikas, un tāda institūcija, kas staigā ar uzpurni, nevar ilgi pastāvēt. Tikai tie, kas uzdrošinās paust savus ieskatus, ir brīvi cilvēki. Vienbalsība vēl nenozīmē vienību. Daži cilvēki gan saka, ka arī aizsardzības ministrijā vajadzīgi kritizētāji un atšķirīgu uzskatu paudēji... Bet tieši uzskatu atšķirības tajā nepielaiž, un virsnieki tajā vai nu tikai dažēji, vai arī nemaz neapzinās, ka viņus spiež uz kompromisiem un manipulē tā, ka galu galā visi pieskaņojas oficiālajai ģenerāllīnijai."

P.R.

SVETLĀNA PACEĻ BALSI

Uz Rietumiem izbēgušā Staļina meita Alilujeva sarunā ar kādu amerikāņu žurnālistu nule izteikusies: „Pēdējā laikā prāvas Pad. savienībā, kuŗās tiesā rakstniekus un dzejniekus, uzskatāmi apliecina krievu jaunās inteliģences ilgas pēc brīvības. Krievu jaunatne ilgāk vairs nespēj ciest klusu, neprotestējot pret cilvēka fundamentālo tiesību pārkāpšanu. Mums, Rietumos dzīvojošajiem, jādara viss iespējamais, lai palīdzētu jaunajiem krieviem, kuŗi ir drošsirdīgi un gatavi cīnīties."

Uz žurnālista jautājumu, cik plaši izvērsta šī protesta kustība, viņa atbildēja: „Tā ir patiešām plaša un faktiski atspoguļo pašreizējo noskaņojumu padomju jaunajos rakstniekos un dzejniekos. Es zinu, ka Pad. savienībā publicē plašu pagrīdes literatūru, no kuŗas tikai daļa reizēm sasniedz Rietumus un še parādās atklātībā."

Amerikāņu žurnālists vēl jautāja, vai nav jārēķinās ar to, ka tik efektīva valsts drošības policija, kāda neapšaubāmi ir KGB jeb čeka, samērā īsā laikā apslāpēs šo protesta kustību. Svetlana Alilujeva pēc mazas apdomāšanās atbildēja: „Jā, bet tikai uz īsu laiku. Ja notiesātajiem rakstniekiem palīgā ies sabiedriskā doma ne vien Pad. savienībā, bet arī visā pasaulē, tad tas neizdosies. Pretējais var tomēr notikt, ja sabiedrība kā iekšzemē, tā ārzemēs klusēs. Tādā gadījumā mēs vēl piedzīvosim daudzas citas līdzīgas prāvas. Tādēļ aicinu ikvienu, kam brīvība ir dārga, neklusēt un nepalikt vienaldzīgam."

Pēdējās prāvas sprieduma paziņošanā (skat. mūsu laikraksta iepriekšējā numurā) un četru apsūdzēto notiesāšana vēl pirms publicēšanas presē aplidoja padomju inteliģences aprindas ne tikai Maskavā, bet arī Ļeņingradā, sakarsējot jauno intelektuāļu prātus ne mazāk par bargo spriedumu rakstnieku Siņavska un Daniela lietā.

„Mēs griežamies pie ikviena pilsoņa, kam vien sirdsapziņa vēl modra un pietiekami daudz drosmes," — šādiem vārdiem sākas atklāta vēstule, kuŗa nodota Rietumu žurnālistiem Maskavā un kuŗu parakstījis Dr. Pāvels Ļitvinovs un notiesātā rakstnieka Daniela sieva Larisa. „Mēs aicinām jūs nebaidīties prasīt šīs kauna pilnās prāvas publisku nosodīšanu un visu saukšanu pie atbildības, kas ir vainīgi tās inscenēšanā. Prasiet notiesāto tūlītēju atbrīvošanu! Prasiet prāvas atjaunošanu citā tiesnešu sastāvā, stingru turēšanos pie legālajām normām un starptautisku novērotāju pielaišanu tiesas sēdēs!"

Rakstā tālāk lasāms: „Tiesas zālē šai prāvā bija nosēdināti īpaši izmeklēti ļaudis — KGB ierēdņi un milicī, lai radītu publiskas tiesas sēdes iespaidu. Šie ļaudis prāvas laikā visādi trokšņoja, smējās un zobojās par apsūdzētajiem un lieciniekiem. Tas tomēr nemudināja tiesnesi Ļevu Mironovu trokšņotājus apsaukt. Tieši otrādi, apsūdzēto aizstāvjiem un lieciniekiem viņš ļāva izteikties tikai par to, kas jau ietilpa rūpīgi sagatavotajā un daudzas reizes izmēģinātajā KGB apsūdzības aplokā. Tikko kāds lieciniek mazliet novirzījās no iepriekš izstrādātā plāna, tiesnesis tūlit uzkliedza: Jūsu jautājums neattiecas uz šo lietu! Es saucu Jūs pie kārtības! Es neļaušu Jums tālāk runāt!" P. R.

◎ Irānas naftas šeichs piedāvājis Anglijai maksāt 60 milj. dolaru gadā, ja tā paturētu savu bazi Persijas līcī, no kuŗas nolēmusi izvākties līdz 1971. gadam. Tā ir summa, kuŗa segtu visus angļu spēku uzturēšanas izdevumus šai bazē. Bagātais šeichs savu priekšlikumu izteicis britu ārlietu ministrijas pārstāvim, kad tas apmeklējis Persijas līci, lai paskaidrotu, ka taupības dēļ angļi no tā izvāksies. Šeicham licies, ka labāk angļiem palīdzēt, lai pats justos drošāk, jo Persijas līcī pašreiz atrodas 6000 angļu karavīru. Britu ārlietu ministrija „labsirdīgā" šeicha piedāvājumu noraidījusi, nevēloties pieļaut, ka Lielbritanijas karaviri un lidotāji būtu samaksāti karakalpi.

Mičišanās pa Vietnamas dubļiem ASV politikā

Prezidenta Džonsona pēdējā runa ASV kongresā uzskatāma par politisku dokumentu, kas noteic kursu, kurp viņš stūrēs turpmākajos mēnešos savā vēlēšanu kampaņā. Par starptautiskajām attieksmēm prezidents nepateica nekā jauna, izņemot to, ka pastiprinās nosacījumus Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukšanai.

1966. gadā prezidents brīdināja, ka „bīstamības kauss ir pilns", bet 1967. gadā paredzēja „lielākus izdevumus un zaudējumus". Šogad viņš koncentrējās uz „progresa pazīmēm" un „uz uzvaru kaujās un vēlēšanās". Lielākā „progresa pazīme" būtu miera sarunu uzsākšana Vietnamā. Prezidents atzina kongresam, ka tās sāks „tuvākā laikā, tikko būs izpētītas miera iespējas un sarunas varētu bazēt uz St. Antonio nosacījumiem". Šajā Teksasas pilsētā prezidents apsolīja, ka ASV ūlit pārtrauks gaisa un jūras uzbrukumus, ja tas novestu pie produktīvām apspriedēm. Viņa runas laikā kongresā stāvoklis bija: „mērenas cerības, ka sarunas būs produktīvas". Prezidents Ziemeļvietnamu atkārtoti brīdināja bumbošanas pārtraukuma laiku neizmantot jaunām ofensīvām, kā noticis agrāk. ASV nav ne mazākās vēlēšanās riskēt ar savu un sabiedroto karavīru dzīvību.

Visas pazīmes rāda, ka Džonsons savās prasībās pret Ziemeļvietnamu kļuvis stingrāks. Meklējot tam izskaidrojumu, politiskie komentātori secina, ka iemesls tam varētu būt pamiera pārkāpumi Ziemsvētkos un jaunajā gadā, kad ziemeļvietnamieši turpināja uzbrukumus. No citas puses to centās izskaidrot ar karaspēka daļu komandieŗu kļūdīšanos, noteicot pamiera sākumu. Šķiet, prezidentu tomēr visvairāk saniknojuši amerikāņu lielie zaudējumi iepriekšējā nedēļā, kad cīņās krituši 278 karavīri, augstākais skaits pēdējo 6 mēnešu laikā. Tāpat jāievēro, ka šis ir prezidenta vēlēšanu gads ASV, tādēļ Džonsonam, domājams, nav lielas patikas iesaistīties neskaidrīgās pamiera sarunās, kuŗas varētu ieilgt bez rezultāta, kas spētu iespaidot prezidenta stāvokli vēlēšanās.

Vilsonam Maskavā uzlika čekista cepuri

Anglijas premjēru Haroldu Vilsonu, 22. janvārī ierodoties Maskavas Šeremetjeva lidlaukā, sagaidīja pats Aleksejs Kosīgins ar savu svītu. Protams, netrūka arī bars slepeno apsargu, kas pavadīja britu valdības galvu un diplomātus no lidlauka uz limuzīniem. Vilsons stāvēja asajā Maskavas vējā un 30 Celsija grādu salā kailu galvu, kamēr militārais orķestris spēlēja „Dievs, sargi karalieni". Pēc angļu paraduma, Vilsonam vispār nebija cepures, un viņš staigāja kailu galvu, kamēr krievi bija nodrošinājušies pret salu ar biezām jērenīcām. Kad Kosīgins to ievēroja, viņš pamāja kādam tuvāk stāvošam čekistam aizdot britu premjēram savu ādas cepuri. Vilsons to priecīgi uzlika galvā un turpināja sniegt interviju žurnālistiem.

Vilsons kā britu premjērs jau trešo reizi apmeklēja Maskavu, šoreiz atbildot uz Kosīgina vizīti pērnā gada februārī Londonā. Galvenais Maskavas apmeklējuma iemesls tomēr bija vispārējais pasaules politiskais stāvoklis un Rietumu attieksmes ar Austrumiem. To apliecināja arī ASV prezidenta Džonsona nota, kuŗu ASV vēstnieks Maskavā Tomsons Vilsona viesošanās laikā nodeva Kremlī. Britu avoti apgalvo, ka Vilsons bijis informēts par šīs notas saturu. Tā cita vidū, ietver arī pārrunas par balistiskajām raķetēm. ASV jau pagājušajā gadā nolēma izbūvēt ABM (Anti-Ballistic Missiles) sistēmu un mēģināja panākt sarunas ar Pad. savienību par iespējamu kopīgu vienošanos aizkavēt vai ierobežot šī jaunā apjoma ieroču attīstīšanos. Vai kādu ietekmīgu lomu Vilsons varēs spēlēt šai gadījumā, ļoti apšaubāms, jo padomju presē jau agrāk publicēti kritiski raksti par Anglijas stāvokli pasaulē. Neitrālie novērotāji secina, ka Vilsona Maskavas apmeklējums daļēji izskaidrojams arī ar britu premjēra lomu Anglijas iekšējā politikā, kuŗā rodas arvien vairāk nepatikšanu. Vilsonu vienmēr iepriecinājusi iespēja tēlot pasaules valstsvīra lomu.

Vilsons ar Kosīginu gandrīz 2 stundas apspriedās Kremlī. Ieskām abi valstsvīri uzsāka apspriedi un ieradās tulki, Kosīgins ievēroja, ka britu kabineta sekretārs Trends nēsa līdz kādu sarkanu kurjēra kasti. „Jums ir daudz dokumentu," noteica Kosīgins un jautāja: „Vai jums tur ir kādi noslēpumi?" Vilsons tūlīt asprātīgi atbildēja: „Viņš vienmēr nēsā līdz sviestmaizītes, arī manējās!" Kad tulki atbildi pārtulkoja, Kosīgins jautri iesmējās un apsolīja, ka angļiem nepieciešamo pārtiku sagādās...

Naktī Kosīgins ar Vilsonu vēlreiz 3 stundas apspriedās valdības pieņemšanas namā Ļeņina augstienē, klātesot tikai tulkiem.

Vilsona apmeklējumam zināmu svaru piešķīra fakts, ka viņš vairākas stundas apspriedās arī ar komūnistu partijas šefu Brežņevu, kas parasti valsts vizītēs ieradušos ārzemju valdību galvas nepieņem. Vilsona preses sekretārs paskaidrojis, ka britu premjērs un Brežņevs „apmainījušies ieskatiem par starptautisko situāciju". Daži novērotāji tomēr domā, ka Vilsons Maskavā izteicis kritiskas piezīmes par ASV politiku un nostāju. Kaut angļu avoti šādu iespēju atklāti neatzīst, uz to norāda tomēr no Londonas saņemtas ziņas, ka lēboristu valdība vētētos būt neatkarīga no ASV savā Vietnamas politikā. Arī Kosīgins izteicies, ka „mieru apdraud ASV imperiālistu agresija Vietnamā", un uzsvēris, ka Vietnamas karš ir pagājušajā gadā nolēma izbūvēt ABM (Anti-Ballistic Missiles) sistēmu un mēģināja panākt sarunas ar Pad. savienību par iespējamu kopīgu vienošanos aizkavēt vai ierobežot šī jaunā apjoma ieroču attīstīšanos. Vai kādu ietekmīgu lomu Vilsons varēs spēlēt šai gadījumā, ļoti apšaubāms, jo padomju presē jau agrāk publicēti kritiski raksti par Anglijas stāvokli pasaulē. Neitrālie novērotāji secina, ka Vilsona Maskavas apmeklējums daļēji izskaidrojams arī ar britu premjēra lomu Anglijas iekšējā politikā, kuŗā rodas arvien vairāk nepatikšanu. Vilsonu vienmēr iepriecinājusi iespēja tēlot pasaules valstsvīra lomu.

Vilsons ar Kosīginu gandrīz 2 stundas apspriedās Kremlī. Ieskām abi valstsvīri uzsāka apspriedi un ieradās tulki, Kosīgins ievēroja, ka britu kabineta sekretārs Trends nēsa līdz kādu sarkanu kurjēra kasti. „Jums ir daudz dokumentu," noteica Kosīgins un jautāja: „Vai jums tur ir kādi noslēpumi?" Vilsons tūlīt asprātīgi atbildēja: „Viņš vienmēr nēsā līdz sviestmaizītes, arī manējās!" Kad tulki atbildi pārtulkoja, Kosīgins jautri iesmējās un apsolīja, ka angļiem nepieciešamo pārtiku sagādās...

Naktī Kosīgins ar Vilsonu vēlreiz 3 stundas apspriedās valdības pieņemšanas namā Ļeņina augstienē, klātesot tikai tulkiem.

Vilsona apmeklējumam zināmu svaru piešķīra fakts, ka viņš vairākas stundas apspriedās arī ar komūnistu partijas šefu Brežņevu, kas parasti valsts vizītēs ieradušos ārzemju valdību galvas nepieņem. Vilsona preses sekretārs paskaidrojis, ka britu premjērs un Brežņevs „apmainījušies ieskatiem par starptautisko situāciju". Daži novērotāji tomēr domā, ka Vilsons Maskavā izteicis kritiskas piezīmes par ASV politiku un nostāju. Kaut angļu avoti šādu iespēju atklāti neatzīst, uz to norāda tomēr no Londonas saņemtas ziņas, ka lēboristu valdība vētētos būt neatkarīga no ASV savā Vietnamas politikā. Arī Kosīgins izteicies, ka „mieru apdraud ASV imperiālistu agresija Vietnamā", un uzsvēris, ka Vietnamas karš ir

ATKAL PAZUDUŠAS AMERIKĀŅU BUMBAS

Kāds ASV gaisā spēku B-52 tipa bumbvedējs, apgādāts ar četrām ūdeņraža bumbām, 21. janvārī nogāzās Grenlandē, 7 jūdzes no Tūles lidlauka, kuŗā mēģināja izdarīt piespiedu nolaišanos. Negadījumā viens lidotājs nogalināts, bet pārējie seši paguvuši izlēkt ar izplētņiem. Stratēģiskās gaisa komandas bumbvedējs atradās rutīnas lidojumā, kad pilota kabīnē izcēlās uguns. Lidmašīna turpināja degt arī pēc nogāšanās uz ledus.

Amerikāņu vienības ar helikopteriem un suņu kamanām tumšajā Grenlandes polārnaktī, valdot lielam aukstumam, pašreiz meklē pazudušās hidrogēna bumbas. Atrasti jau bumbu fragmenti un konstatēta radioaktīvitāte. Bet daudz kas par šīm bumbām ir vēl noslēpums, tādēļ drošības iestādes pieliek visas pūles to atrašanā. Ļoti iespējams, ka pazudušās bumbas ir megatona vai ar kopīgo eksplozijas ekvivalentu 4.400.000 tonnu dinamīta.

Lidmašīnai nogāšanās izsaukusi diplomātiskas atskaņas Dānijā. Kopenhāgena atgādina, ka Dānija aizliegusi ar atombumbām apgādātām lidmašīnām lidot pār tās territoriju, un Grenlande piederot Dānijai, kaut tai ir pašai sava pārvalde.

Kad ziņa par negadījumu pēc 18 stundām kļuva zināma Dānijā, ap 100 dāņu sapulcējās demonstrācijā pie ASV konsulāta Kopenhāgenā. Lidmašīna bija nogāzusies tiesi Dānijas parlamenta vēlēšanu priekšvakarā.

23. janvārī notikušajās vēlēšanās dāņu sociāldemokratiskā partija piedzīvoja zaudējumu. Sociālistu valdības ministru prezidents Jens Otto Krāgs formāli ir atkāpies. Dāņu vēlētāji nosvērušies vairāk pa labi. Krāgs ir tuvs ASV draugs, sevišķi NATO. Trīs kreisās dāņu partijas iestājas par Dānijas izstāšanos no NATO, un tagad, bez šaubām, mēģinās izmantot savai pret NATO vērstajai nostājai amerikāņu lidmašīnas nogāšanos Grenlandē.

Piezīmējams, ka Kanada atļāvusi ASV lidmašīnām, arī apgādātām ar atomieročiem, lidot pār tās territoriju, gan bez tiesībām nolaisties lidlaukos, izņemot negadījumus.

Sagūstīts amerikāņu kuģis

ASV prezidentu Džonsonu pl. 2 naktī pamodināja no miega, pienākot ziņai, ka 25 jūdžu attālumā Ziemeļkorejas krasta četras sarkano korejiešu ātrās patruļlaivas aizturējušas amerikāņu 906 tonnu lielo izlūkkuģi „Pueblo". Pirms uzkāpšanas kuģa klājā ziemeļkorejieši bija atklājuši uguni. Amerikāņu kuģis ar 83 vīru apkalpi nogādāts Ziemeļkorejas ostā Vonsanā.

Uz Koreju tūlīt devies lielais ASV bazes kuģis „Enterprise" un divi iznīcinātāji. ASV 80. armija Dienvidkorejā un vietējie militārie spēki atrodas trauksmes stāvoklī. Ziemeļkorejieši liegušies aizturēto kuģi izdot, uz kuŗa atradušās augstākā mērā slepenas elektroniskas ierīces un kodu grāmatas. Ja kuģa apkalpe nebūs paspējusi visu iznīcināt, ziemeļkorejiešu rokās būs kritis prāvs amerikāņu slepeno materiālu guvums. Tādēļ jābrīnās, kādēļ „Pueblo" nav gūstītājiem pretojies un izsaucis palīdzību.

VAKARS UZ JŪRAS

Anglijas premjērs Harolds Vilsons līdztekus saimnieciskiem ierobežojumiem pasludinājis arī militāro vienību atsaukšanu no Āzijas. Ed. Keiša karikatūra

Tai pašā laikā Hanoja cenšas stāvokli izmantot, atkārtoti liekot saprast, ka labprāt uzsāktu ar Vašingtonu pamiera sarunas, ja Ziemeļvietnamai būtu miers no amerikāņu uzlidojumiem. Ziemeļvietnamas sūtnis Parīzē Maivanbo, kas ir galvenais Hanojas reprezentants Eiropā, atkārtoja sava ārlietu ministra 29. decembŗa apgalvojumu, ka pamiera sarunas varētu sākties, ja amerikāņi uzlidojumus pārtrauktu bez jebkādiem noteikumiem. Maivanbo to atkārtoja valdības pārraudzītā franču radioraidījumā. Viņam bija arī pilnīgi sagatavots teksts presei.

Amerikāņi izplānoja Hanojai atbildēt ar „psiholoģisko karu", bumbu vietā nometot vietkongiem viņu jaungadā milzīgu kvantumu apsveikuma kartīšu ar tekstu: „Nāc mājās pie mātes un labas maltītes!" Protams, ka šāda rīcība ir naiva un komūnistiskos fanātiķus neietekmēs.

Drošs ieguvējs liekas Dienvidvietnamas viceprezidents Kijs, kas iestājas pret pamiera sarunām. Ziemeļvietnamas ārlietu ministra Trinha nolūks ir skaidrs — iedzīt ķīli starp Kiju un prezidentu Tjū.

● Ziemeļvietnamas preses aģentūra ziņo, ka Hanojas oficiālais partijas laikraksts pārmet ASV prezidentam Džonsonam, ka viņš uz Ziemeļvietnamas miera sarunu piedāvājumu atbildot „ar kaušanos pa krūmiem" un prasot arvien nepieņemamākus noteikumus, atkārtojot St. Antonio formulu. Ar to domāta runa, kuŗu Džonsons teica St. Antonio, Teksasā, pērnajā septembrī, uzsverot, ka ASV pārtrauks uzlidojumus Ziemeļvietnamai, ja tas tūlīt novestu pie auglīgām sarunām. „Nhan Dan" noraida šo „formulu", jo ASV turpinot bumbošanu, tādēļ Ziemeļvietnamai jādarot „beznoteikumu beigas šādai agresijai". Piezīmējams, ka Džonsons arī noteica, ka bumbošanas pārtraukuma laikā komūnisti nedrīkst izmantot izdevības uzbrukumiem.

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Valdība apspriež grozījumus bezdarba apdrošināšanas likumā. Grozījumi ietver arī darbiniekus, kas izpelna līdz 7.800 dol. gadā resp. 150 dol. nedēļā. Līdzšinējais likums attiecās tikai uz visiem, kas pelnīja līdz 5460 dol. gadā jeb 105 dol. nedēļā. Stundu, dienas vai gabalu darba strādnieki ietverti likumā neatkarīgi no izpeļņas. Paredzēti arī paaugstinājumi bezdarba pabalstos no 13 — 53 dol. izmaksai nedēļā līdzšinējo 6 — 36 dol. vietā. Atļautā papildienākuma robeža noteikta no 7 — 27 dol. nedēļā, neietekmējot bezdarba pabalsta lielumu. Atvilkumi bezdarba fondam daudz nemainīsies personām līdz 80 dol. izpeļņai nedēļā, bet būs jūtamāki darbiniekiem ar augstāku ienākumu. Tā kā parlamentam vispirms jātiek galā ar jauno televīzijas un radio raidījumu likumu, domā, ka paredzētie grozījumi bezdarba apdrošināšanas likumā stāsies spēkā 30. jūnijā.

★ Bēdīgi slavenās Jauno kanadiešu sabiedrības (CYC) direktors Alens Klārks izteicies, ka šī organizācija ļoti mainījusies kopš pērnā gada un nodomājusi visā Kanadā publiski deklarēt savu stāju un centienus, lai dotu sabiedrībai izdevību viņus „pareizi" novērtēt. Bez tam CYC drīzumā nodomājusi vākt ziedojumus, lai papildinātu savu budžetu, kuŗu valdība šogad apcirpusi. Piebilstams, ka prēriju provincēs CYC darbinieki saņēmuši provinču valdību asu kritiku, pat iespējams, ka „jaunos kanadiešus" drīzumā aicinās atstāt attiecīgās provinces.

★ Toronto 23. janvārī pierādījās, ka vietējo komūnistu partija sarukusi līdz saujiņai „ticīgo", kas pat nezina, vai viņu kādreizējais ilggadējais līderis un vienīgais plašāk pazīstamais Kanadas komūnists Tims Baks dzīvs vai miris. Tomēr 75 gadus vecais Baks rādīja, ka vēl ir dzīvs, bez piezīmēm gandrīz stundu runādams par Vietnamu, ASV „agresiju" u. c. nodrāztiem tematiem. Klausītāju bija ap 50, Lansdowne asamblejas zāle nekurināta un publika vienaldzīga.

100 GADU ...

(Pārnesums no 5. lpp.)

arī „Jubilejas ballei", kas notiks Royal York viesnīcā un kuŗas organizēšanu uzņēmies A. Jansons. Pavasarī plānota arī teātŗa izrāde, kuŗu iestudēs režisors V. Pukats, bet saimniecisko pusi kārtos A. Šterns. Tāpat paredzēti atsevišķi sarīkojumi tautas deju uzvedumiem, dziesmām un latviešu skolai. Jubilejas gada beigās iecerēts plašāks sarīkojums lūgtiem viesiem, kuŗā atzīmēs pašas TLB 20 gadu darbību.

Pēc vairāku runātāju domām, visi iecerētie sarīkojumi būtu saskaņojami ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumiem Toronto, kā arī Baltijas tautu federācijas Kanadā rīkoto baltiešu festivālu jūnijā. Kā paskaidroja I. Alksnis, visos jautājumos zināma sadarbība jau pastāv, bet to vēl paplašinās, lai sarīkojumu organizēšanā nerastos parallēlisms.

Pārrunājot biedru naudas apmērus, vienojās atstāt līdzšinējo maksu 4 dol. gadā.

E. N.